

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน.....

ที่.....๒๕๔๓/๒๕๖๘.....วันที่.....๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๘.....

เรื่อง.....รายงานผลการพัฒนางานตามข้อตกลงในการพัฒนางาน (PA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘.....

เรียน.....ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน.....

ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู ตามหนังสือ ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๓/ว ๑๐ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ในการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน (Performance Agreement : PA) ได้ดำเนินการตามตัวชี้วัด ตามคู่มือการ ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตาม หนังสือ ก.ค.ศ. ที่ ๐๒๐๖.๓/ว ๒๒ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๔ เพื่อเสนอต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบนั้น

ในการนี้ ข้าพเจ้านางสาวเบญจมาภรณ์ หุ่นงาม ตำแหน่ง พนักงานราชการ และนางสาวจรรุวรรณ ถึงเสียชีวิต ตำแหน่ง ครูพิเศษสอน จึงขอดำเนินการรายงานผลการพัฒนางานตามข้อตกลงในการพัฒนางาน (PA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘) โดยนำเสนอหัวข้อการพัฒนา เรื่อง เรื่องการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ต (Block Course) ในสถานศึกษา โดยได้รับมอบหมายให้นำเสนอ นายประพลฤดี พฤตชนะ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ตามเอกสารดังแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ
(นางสาวเบญจมาภรณ์ หุ่นงาม)
พนักงานราชการ

เรียน ผอ.วท.บางสะพาน

๑.เพื่อโปรดทราบและพิจารณา

๒. เพื่อบันทึก

-นางสาวเบญจมาภรณ์ หุ่นงาม
-นางสาวจรรุวรรณ ถึงเสียชีวิต

๒๕๖๘

ลงชื่อ
(นางสาวจรรุวรรณ ถึงเสียชีวิต)
ครูพิเศษสอน

๒๕๖๘

นายรัชชัย ดุสิตแก้ว
รองผู้อำนวยการรักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน

“เรียนดี มีความสุข”

รายงานการวิจัย ว.ΠΑ
เรื่อง การจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส
(Block Course) ในสถานศึกษา

โดย
นางสาวเบญจมาภรณ์ หุ่นงาม
นางสาวจารุวรรณ ถึงเลียบญวน

วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

บทที่ 1

บทนำ

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนทั้งในระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยีให้มีคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของสถานประกอบการ ชุมชน สังคม ตลอดแรงงาน รวมทั้งประกอบอาชีพอิสระได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีทั้งในระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริง ควบคู่ไปกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการหรือแหล่งวิทยาการต่างๆ ซึ่งผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์การทำงานโดยตรงจากแหล่งสถานที่ทำงานจริงและมีรายได้ระหว่างเรียน และพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 กำหนดไว้ในมาตรา 8 ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการในเรื่อง การจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการโดยมีการจัดแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ การวัดผลและการประเมินผลเพื่อมุ่งเน้นผลิตผู้สำเร็จการศึกษาในระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยีสายปฏิบัติการให้เป็นผู้มีความรู้ความ เข้าใจทักษะ คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและกิจนิสัยที่เหมาะสม ปฏิบัติงานได้จริง ปฏิบัติงานที่ใช้เทคนิคในการทำงาน สร้างและพัฒนางาน วางแผน จัดการพัฒนาตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง มีความสุข ให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ มีสมรรถนะนำไปปฏิบัติงานหรือประกอบอาชีพอิสระได้ตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพ และมาตรฐานสมรรถนะของสาขาวิชานั้นๆ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560) วิทยาลัยเทคนิคบางสะพานมีการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 9 สาขาวิชา มีผู้เรียนปีการศึกษา 2564 จำนวน 457 คน ปีการศึกษา 2565 จำนวน 478 คน ปีการศึกษา 2566 จำนวน 555 คน พบว่ายังมีปัญหา คือ 1) ผู้เรียนขาดทักษะที่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ 2) ผู้เรียนขาดทักษะความเชี่ยวชาญในด้านเครื่องมือ เครื่องจักรในสถานประกอบการ 3) ผู้เรียนมีการย้ายสถานประกอบการที่ฝึกอาชีพ ทำให้การฝึกอาชีพไม่ต่อเนื่อง 4) ผู้เรียนขาดทักษะการดำรงชีพในต่างจังหวัดในการฝึกอาชีพในสถานประกอบการที่อยู่ต่างจังหวัด 5) การจัดการเรียนการสอนขาดทักษะการปฏิบัติในวิชาชีพ 6) รูปแบบการจัดตารางเรียน ตารางสอนไม่เหมาะสมกับหมวดสมรรถนะวิชาชีพ 7) ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่นขาดข้อมูลในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

วิทยาลัยเทคนิคบางสะพานมีความตระหนักและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคุณภาพและศักยภาพ พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการในการจัดทำแผนการเรียนรู้อให้มีคุณภาพตามความต้องการของสังคมและได้มาตรฐานสากลของการใช้งานในสถานประกอบการ ในดำเนินโครงการจัดการเรียนการสอนแบบต่อเนื่อง (Block course) ผลคือ ผู้เรียนมีการ

พัฒนาตนเองเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง การประเมินโครงการการจัดการเรียนการสอนแบบต่อเนื่อง (Block course) ผลคือ ผู้เรียนมีสมรรถนะทางวิชาชีพที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพด้านความรู้ ด้านทักษะ และการประยุกต์ใช้และด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แต่มีความหลากหลาย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทำให้ความเหมาะสมของรายวิชา ยังแก้ไม่ได้ทั้งหมด จึงควรทำการศึกษาความเหมาะสมในด้านระยะเวลาต่อรายวิชาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้เรียนตามมาตรฐาน

จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว วิทยาลัยเทคนิคบางสะพานจึงได้จัดการเรียนการสอน ในภาค เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) โดยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อ การจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) ในทุกรายวิชาและนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการ จัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) ให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนเกิดสมรรถนะตาม ความต้องการของสถานประกอบการและมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ

2.วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความเหมาะสมของรายวิชาการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน

2.2 เพื่อประเมินผลการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคบาง สะพาน

3.สมมติฐานการวิจัย

นักเรียน นักศึกษามีความประสงค์ให้จัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) ในปี การศึกษา 2568

4.ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ประชากรกลุ่มเป้าหมาย

4.1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน จำนวน 1,700 คน

4.1.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชากร นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน จำนวน 1,700 คน

4.2 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

4.2.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom's Taxonomy)

4.2.2 การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered Learning)

4.2.3 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2567

4.2.4 การจัดการเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษา: การเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนในอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับอื่นๆ เช่น ระบบการศึกษาทั่วไปและการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย

5. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) หมายถึงการเรียนต่อเนื่องจนครบตาม ค่าหน่วยกิตของวิชานั้น ๆ และทำการสอบ หลังจากสอบเสร็จถึงจะเริ่มต้นเรียนวิชาใหม่หรือบล็อก ต่อไปจนครบหลักสูตร เป็นแนวทางการเรียนที่ลดข้อจำกัดสำหรับผู้เรียน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 การจัดตารางการเรียนในรูปแบบบล็อกคอร์สช่วยให้ผู้เรียนมีเวลาเรียนแต่ละวิชาในช่วงเวลาที่ต่อเนื่องและเข้มข้น ทำให้สามารถมุ่งเน้นในการเรียนรู้เนื้อหาในแต่ละวิชาได้ดีขึ้น โดยไม่ต้องเปลี่ยนวิชาไปมาหลายๆ ครั้ง

6.2 การจัดตารางเรียนในรูปแบบบล็อกคอร์สช่วยให้สามารถใช้ห้องเรียนหรือสื่อการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากสามารถจัดการเวลาและทรัพยากรการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมและไม่เกิดการทับซ้อนกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน ได้ศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารและงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาแบบต่อเนื่อง (Block Course)
2. การจัดการเรียนรู้
3. การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
4. บริบทของวิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาแบบต่อเนื่อง (Block Course)

ณรงค์ ฤทธิเดช (2557) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) หมายถึง การเรียนต่อเนื่องจนครบตามค่าหน่วยกิตของวิชานั้น ๆ และทำการสอบหลังจากสอบเสร็จถึงจะเริ่มต้นเรียนวิชาใหม่หรือบล็อกต่อไปจนครบหลักสูตร เป็นแนวทางการเรียนที่ลดข้อจำกัดสำหรับผู้เรียนที่ต้องการทำภารกิจอื่นไปด้วย ผู้เรียนสามารถโฟกัสแต่ละวิชาและลดความสับสนจากการเรียนอย่างเร่งรีบในแต่ละวัน

ชรินทร์ ศรีวิฑูรย์ (2559) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) หมายถึง กระบวนการจัดตารางการเรียนรู้ทางวิชาการชนิดหนึ่ง ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนจะเรียนรายวิชาจำนวนน้อยรายวิชาในแต่ละวัน โดยใช้เวลาเรียนในแต่ละรายวิชาต่อเนื่องมากกว่าการจัดตารางเรียนในระบบการเรียนการสอนทั่ว ๆ ไป และในแต่ละรายวิชานั้นจะสอนต่อเนื่องเป็นเวลาหลายสัปดาห์จนกว่าจะมีการเรียนรายวิชาใหม่ ทั้งนี้จะเป็นการนำเสนอประสบการณ์รายวิชาที่ค่อนข้างจะเข้มข้นกว่า

กัญจน์ นาคามดี และวันชัย ริจิรวนิช (2560) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) โดยความหมายที่ได้จากคำอธิบายของ Wikipedia ซึ่งใช้คำว่า Block Scheduling หมายถึง กระบวนการจัดตารางการเรียนชนิดหนึ่ง ซึ่งนักศึกษาแต่ละคนจะใช้เวลาเรียนรายวิชาจำนวนน้อยรายวิชาในแต่ละวัน โดยใช้เวลาเรียนในแต่ละรายวิชาต่อเนื่องมากกว่าการจัดตารางเรียนในระบบการเรียนการสอนทั่ว ๆ ไป และในแต่ละรายวิชานั้นจะสอนต่อเนื่องเป็นเวลาหลายสัปดาห์จนกว่าจะมีการเรียนวิชาใหม่ทั้งนี้จะเป็นการนำเสนอประสบการณ์รายวิชาที่ค่อนข้างจะเข้มข้นกว่าการดำเนินการนี้เริ่มมีความนิยมโรงเรียนมัธยมของประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างแพร่หลาย ในช่วงปี 1990 เป็นระบบการเรียนการสอนที่ทดแทนระบบการจัดการเรียนเดิมที่มีการเรียนแต่ละรายวิชาที่ 40-60 นาทีต่อเวลาเรียนแต่ละครั้งและมีการเปลี่ยนรายวิชาในช่วงเวลาเรียนต่อมา ระบบการเรียนรู้

แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) เป็นระบบที่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่าเป็นระบบ การศึกษาที่ได้ ประโยชน์สูง โดยมีการใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบนี้สำหรับหลักสูตร วิศวกรรมศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการงานวิศวกรรมมาเกือบสิบปีแล้ว โดยมีการประเมิน จากนักศึกษาและ คณาจารย์ในระยะแรกพบว่าเป็นระบบการเรียนการสอนที่ดีและเป็นที่น่าสนใจ

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course)

ปัจจุบันการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) เป็นที่นิยมในบางมหาวิทยาลัย และ บางสาขาเท่านั้น เช่น มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต (2562) เปิดสอนหลักสูตร MPA แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) ในสาขาการจัดการทรัพยากรมนุษย์และการจัดการโครงการ โดยการเรียนรู้ในแต่ละ วิชา จะมีความต่อเนื่องตลอด 5 สัปดาห์เต็มในช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ รวมทั้งสิ้น 42 หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร โดยมีการจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) มีลักษณะดังนี้

1. เป็นการจัดการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง เป็นเรื่อง เป็นงาน หรือชิ้นงานเดียว
2. เป็นการจัดการศึกษาแบบ Module
3. เรียนรู้หลายวิชาในวันหรือสัปดาห์เดียวกันก็ได้ เช่น วิชาสามัญ
4. มีการวัดและประเมินผลเป็นเรื่อง ๆ เป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องตามสภาพจริง
5. ยึดโยงมาตรฐานอาชีพ/สมรรถนะวิชาชีพ โดยเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ
6. ครูเป็นครูมืออาชีพ โดยพาทำ และเตรียมการล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ
7. จำนวนคาบเรียนไม่ลด จบเร็วหรือช้าขึ้นกับความสามารถของผู้เรียนยึดสมรรถนะของ ผู้เรียนเป็นสำคัญ

มหาวิทยาลัยศรีปทุม (2559) จัดการศึกษาระดับปริญญาโท ในระบบบล็อกคอร์ส (Block Course Modular System) ซึ่งเป็นที่ยอมรับจากมหาวิทยาลัยนานาชาติทั่วโลก โดยจัด เรียนที่ละวิชา เมื่อเรียนจบวิชาแรกแล้วจึงเริ่มต้นเรียนรายวิชาใหม่ต่อไป สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์ (2563) มีการจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) โดยแต่ละวิชาใช้ระยะเวลา เฉลี่ย 5 สัปดาห์ ซึ่งเชื่อว่าจะมีความเหมาะสมสำหรับกลุ่มผู้เรียน ที่เรียนไปทำงานไป อีกทั้งยังทำให้นักเรียนหันมาโฟกัสกับวิชาเรียนได้ดียิ่งขึ้น เพราะเข้าใจว่าผู้เรียน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้าราชการและ พนักงานรัฐวิสาหกิจซึ่งไม่มีเวลามาเรียนเต็มวัน ดังนั้น จึงนำระบบ ดังกล่าวมาใช้กับหลักสูตร MPA เป็นครั้งแรกในไทยเมื่อกว่า 20 ปีที่ผ่านมา NIDA เปิดสอนหลักสูตร MPA ภาคปกติมา 54 ปีแล้ว และ เปิดภาคพิเศษแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) เป็นสถาบันแรก เมื่อประมาณ 26-27 ปีที่ผ่านมา เพราะช่วงนั้นข้าราชการสนใจเรียนกันเป็นจำนวนมากประมาณ 60% ซึ่งสามารถมาเรียนภาคปกติ ที่ว่างกลางวันได้ โดยภาคพิเศษจะเรียนวันศุกร์ วันเสาร์ เรียนตั้งแต่ เวลา 18.00 น.-22.00 น. สำหรับ โครงสร้างการเรียน MPA แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) ของนิด้า กำหนดการเรียนทั้งหมด 13 วิชา 39 หน่วยกิต แบ่งเป็น 3 วิชาเอก ได้แก่ การจัดการ องค์กร การจัดการทุนมนุษย์และนโยบาย สาธารณะ และการจัดการเชิงกลยุทธ์ นอกจากนั้นแล้ว ยังมีหลักสูตรการจัดการภาครัฐและ ภาคเอกชนมหาบัณฑิต (Master of Public and Private Management: MPPM) และหลักสูตรทวิ

ปริญญาทางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจภาษาอังกฤษ (Dual Master's Degree Program in Public and Business Administration) เมื่อเรียนจบออกมา จะได้ปริญญา 2 ปริญญา คือ MPA และ MBA ซึ่งมีการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) นี้ด้วยเช่นกัน

มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2563) จัดระบบการศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจสาขารัฐบาลาดเป็นแบบบล็อกคอร์ส (Block Course & Modular System) โดยจัดให้นักศึกษาเรียนคราวละ 1 รายวิชา ต่อเนื่องกันตลอดหลักสูตร ประมาณ 4 ภาคการศึกษาปกติ เรียนเฉพาะวันอาทิตย์ เวลา 08.00-18.00 น. ได้ข้อสรุปเชิงคุณค่า (Value) ดังนี้

1. ทำให้เกิดระบบความคิดในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ
2. ทำให้เกิดมุมมองที่เป็นจริงเพื่อนำพหองค์กรให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ
3. เพิ่มความเชี่ยวชาญในการวางแผนธุรกิจ
4. เพิ่มพูนความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหาของ CMOS
5. เสริมสร้างวิสัยทัศน์โดยการแลกเปลี่ยนความคิดระหว่างกัน

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) มีลักษณะ เป็นการจัดการ เรียนรู้แบบต่อเนื่อง เป็นเรื่อง เป็นงาน หรือชิ้นงานเดียว การจัดการศึกษาแบบ Module มีการวัดและ ประเมินผลเป็นเรื่อง ๆ เป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องตามสภาพจริง ยึดโยงมาตรฐาน อาชีพ/สมรรถนะ วิชาชีพ โดยเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ ครูเป็นครूमืออาชีพ โดยพาทำ และเตรียมการล่วงหน้าอย่างเป็น ระบบ จำนวนคาบเรียนไม่ลด จบเร็วหรือช้าขึ้นกับความสามารถของ ผู้เรียนยึดสมรรถนะของผู้เรียน เป็นสำคัญ จุดเน้นของการจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course)

วนิชย์อ่วมศรี (2563: น. 7) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) เป็นการปรับเปลี่ยนวิชาเป็นอาชีพ ยึดโยงมาตรฐานอาชีพและสมรรถนะวิชาชีพ โดยมีจุดเน้นดังนี้

1. เรียนจบเป็นเรื่อง เป็นโครงการ เป็นชิ้นงาน เป็นงาน เป็นอาชีพ
2. เปลี่ยน “Working Field เป็น Learning Field”
3. เรียนรู้คู่การปฏิบัติ
4. ประเมินผลตามสภาพจริง

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2563) จัดการประชุมฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิชาบริหารธุรกิจอุตสาหกรรม หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ แขนงวิชาบริหารธุรกิจอุตสาหกรรมในหัวข้อดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course)
2. การบริหารระบบงานทะเบียน
3. การจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาบริหารธุรกิจอุตสาหกรรม แบบบล็อกคอร์ส (Block Course)
4. กระบวนการ และวิธีการเกี่ยวกับระเบียบที่เกี่ยวข้อง

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) มีลักษณะ เป็นการ จัดการ เรียนรู้แบบต่อเนื่อง เป็นเรื่อง เป็นงาน หรือชิ้นงานเดียว การจัดการศึกษาแบบ Module มีการวัดและ ประเมินผลเป็นเรื่อง ๆ เป็นระยะ ๆ การเรียนรายวิชาโดยใช้เวลาเรียนในแต่ละรายวิชา ต่อเนื่องมากกว่าการจัดตารางเรียนในระบบ การเรียนการสอนทั่ว ๆ ไป

2. การจัดการเรียนรู้

ผศ.ดร.สุราษฎร์ พรหมจันทร์ (2557) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การให้ ผู้เรียนเข้าห้องเรียนหรือเข้าโรงฝึกงาน ครูเป็นผู้สอนเป็นผู้ให้เนื้อหา ผู้เรียนคนใดที่ไม่เข้าใจก็สอบถาม ครูทำหน้าที่เป็นผู้อธิบาย ซึ่งแท้ที่จริงแล้วกิจกรรมดังกล่าวเป็นแต่เพียงส่วนหนึ่งของการจัดการเรียน การสอนเท่านั้น การจัดการเรียนการสอนนั้น มุ่งหวังเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ให้เขาสามารถที่จะ ทำอะไรได้โดยที่เขาไม่เคยทำเป็นมาก่อน หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าการเรียนการสอนเป็นการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้แก่ผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนอาจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยที่ไม่ต้องเข้าห้องเรียน เลยก็ได้ เช่น ครูมอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าสอบ ถามเนื้อหาต่าง ๆ จากผู้เชี่ยวชาญ ผู้เรียนก็สามารถจะเรียนรู้ได้หรือถ้าเป็นการศึกษาสมัยใหม่ครูอาจเตรียมบทเรียนในรูปแบบสื่อให้ ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ผู้เรียนก็สามารถที่จะเรียนรู้ได้เช่นเดียวกัน เป็นต้น

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดกิจกรรมโดยวิธี ต่างๆ อย่างหลากหลายที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้อย่างแท้จริงเกิดการพัฒนาตนและสังคม คุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมของประเทศชาติต่อไป การจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน จึงต้องใช้เทคนิควิธีการเรียนรู้รูปแบบการสอนหรือกระบวนการเรียน การสอนใน หลากหลายวิธีซึ่งจำแนกได้ดังนี้ (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้, 2543 : 36-37)

1. การจัดการเรียนการสอนทางอ้อม ได้แก่ การเรียนรู้แบบสืบค้น แบบค้นพบ แบบแก้ปัญหา แบบ สร้างแผนผังความคิดแบบใช้กรณีศึกษา แบบตั้งคำถามแบบใช้การตัดสินใจ

2. เทคนิคการศึกษาเป็นรายบุคคล ได้แก่ วิธีการเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ แบบการเรียนรู้ด้วย ตนเอง แบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3. เทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ประกอบการเรียน เช่น การใช้สิ่งพิมพ์ ตำราเรียน และแบบฝึกหัดการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ชุดการสอน คอมพิวเตอร์ ช่วยสอน บทเรียนสำเร็จรูป

4. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นปฏิสัมพันธ์ ประกอบด้วย การได้วาทีกลุ่ม Buzz การ อภิปราย การระดมพลังสมอง กลุ่มแก้ปัญหา กลุ่มติวการประชุมต่าง ๆ การแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มสืบค้นคู่คิดการฝึกปฏิบัติ เป็นต้น

5. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เกม กรณีตัวอย่างสถานการณ์จำลองละคร เกม กรณีตัวอย่างสถานการณ์จำลอง ละคร บทบาท สมมติ

6. เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ ได้แก่ ปริศนาความคิดร่วมมือแข่งขันหรือกลุ่มสืบค้น กลุ่มเรียนรู้ ร่วมกัน ร่วมกันคิด กลุ่มร่วมมือ

7. เทคนิคการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ได้แก่ การเรียนการสอนแบบใช้เส้นเล่าเรื่อง (Story line) และ การเรียนการสอนแบบ แก้ปัญหา (Problem-Solving)

กลัณญ เพชรภรณ์ (2566) การจัดการเรียนรู้ (Learning Management) เป็นกระบวนการหรือวิธีการใด ๆ ก็ตามที่คุณสอนนำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาตนในทุก ๆ ด้านอย่างเต็มศักยภาพ เรียกได้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้

ฮู และ ดันแคน (Hough and Duncan, 1970 : 144) อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่าหมายถึง กิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้และมีความสุข ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมในแง่ต่าง ๆ 4 ด้านดังนี้

1. ด้านหลักสูตร (Curriculum) หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษา ความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชา และการตั้งจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ตลอดจนเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) หมายถึง การเลือกวิธีสอนและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้

3. ด้านการวัดผล (Measuring) หมายถึง การเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลได้

4. ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluation) หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลของการจัดการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดได้ (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, 2557:7)

ประเวศ เวชชะ (2561: น. 315) กล่าวว่า การบริหารการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย คำสำคัญ ได้แก่คำว่า การเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการบริหาร เมื่อนำคำทั้งสามคำมารวมกัน จึงหมายถึง การกระทำโดยการดำเนินงานอย่างเป็นระบบของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้การจัดการเรียนรู้ของครูบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้และเกิดผลลัพธ์ทางการเรียนตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543 : 21) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่าจัดการการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการ วิธีการ การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมีการจัดบรรยากาศ เนื้อหาสาระ กระบวนการ การประเมินผลการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของชุมชน แหล่งการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาคนและชีวิตให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มตามความสามารถสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2557 : 8) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่าการจัดการเรียนรู้คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน

กุลิสรา จิตรชญาวนิช (2562 : 2) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของผู้สอนตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้ จนสิ้นสุดการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและเกิดทักษะหรือสมรรถนะต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

จากที่กล่าวมาในข้างต้นสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ หมายถึง องค์ประกอบ ของการออกแบบ กระบวนการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่ คาดหวัง โดยนำเอาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี การเรียนรู้ วิธีสอน กิจกรรม เทคนิคการสอนและ สื่อเทคโนโลยี ต่างๆ มาเป็นส่วนประกอบ เพื่อให้เกิด กระบวนการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) Problem Based Learning 2) Project Based Learning 3) Research Based Learning 4) Work-Based Learning 5) Experiential Learning Cycle Theory

3. การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดำเนินการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ซึ่ง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

มาตรา 20 การอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษา ของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษา กับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551

มาตรา 8 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้ โดยรูปแบบ ดังต่อไปนี้

(1) การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลัก โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาการ วัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

(2) การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนด จุดมุ่งหมายรูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จ การศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความ ต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

(3) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่าง สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่อง การ

จัดหลักสูตรการเรียนการสอนการวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งใน สถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน สามารถ จัดการศึกษา ตามวรรคหนึ่งในหลายรูปแบบรวมกันได้ ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้น ต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ

มาตรา 9 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพตามมาตรา 6 มาตรา 7 และมาตรา 8 ให้จัดตามหลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด ดังต่อไปนี้

- (1) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
- (2) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
- (3) ปริญญาตรีสาขาสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาอาจ กำหนดหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อความรู้ หรือทักษะในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ ซึ่งจัดขึ้นเป็น โครงการหรือสำหรับเป้าหมายเฉพาะได้

2.3.3 คำนิยามศัพท์

สถานประกอบการ หมายถึง สถานประกอบการที่ร่วมมือกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือ สถาบันการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพื่อจัดการอาชีวศึกษาและ ฝึกอบรมวิชาชีพทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด เช่น บริษัทจำกัด บริษัท จำกัด (มหาชน) ห้างหุ้นส่วน ร้านค้า อยู่ สถานประกอบอาชีพอิสระ แหล่งวิทยาการ

แหล่งวิทยาการ หมายถึง หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ ห้องปฏิบัติการของราชการ หรือสถาน ประการ ทั้งนี้คำว่า แหล่งวิทยาการไม่รวมถึงสถานศึกษา

ผู้ควบคุมการฝึก หมายถึง ผู้ที่สถานประกอบการมอบหมายให้ทำหน้าที่ ประสานงานกับ สถานศึกษา ในการจัดฝึกงาน และรับผิดชอบดูแลการฝึกงานของนักศึกษาในสถานประกอบการ

ครูฝึก หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ สอน ฝึก อบรม นักศึกษาในสถานประกอบการ

การฝึกทักษะวิชาชีพ หมายถึง การเรียน การฝึก การปฏิบัติงาน ในสถานประกอบการ

บันทึกความร่วมมือ หรือ MOU มาจากคำว่า Memorandum of Understanding หมายถึง หนังสือซึ่งฝ่ายหนึ่งแสดงความสมัครใจ จะปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดและตามเงื่อนไขที่ปรากฏในหนังสือ นั้น กับอีกฝ่ายหนึ่ง โดยที่หนังสือนี้ไม่ถือว่าเป็นสัญญาผูกมัด แต่แสดงความต้องการอันแน่วแน่ของผู้ ลงนามว่า จะปฏิบัติดังที่ได้ระบุไว้

2.3.4 ความเป็นมาการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี หรือเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า Dual Vocational Training (DVT) เป็นการจัดการการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนวิชาชีพได้มีโอกาสฝึกงานภาคปฏิบัติในสถาน ประกอบการจริงเป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อให้ผู้ที่จบการศึกษา

ออกไปเป็นช่างเทคนิคและช่างชำนาญงานเต็มรูปแบบ ดังนั้น ผู้เรียนจะมีเวลาเรียนทฤษฎีร้อยละ 20 อีกร้อยละ 80 ฝึกภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ เช่น ระดับปวช. ปวช.1 ภาคเรียนที่ 1-2 เรียนในวิทยาลัย ปวช.2 และปวช.2 ภาคเรียนที่จะอยู่ในสถานประกอบการและจะเข้ามาเรียนในวิทยาลัยภาคเรียนสุดท้าย คือ ภาคเรียนที่ 6 ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษา

การสอนระบบทวิภาคีในสถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา (กรมอาชีวศึกษา เดิม) ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เมื่อปี พ.ศ. 2528 เปิดสอน 4 ประเภทวิชา

1. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม เปิดสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ อาทิ ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างเชื่อมโลหะ ช่างก่อสร้าง ช่างซ่อมบำรุง ช่างพิมพ์ ฯลฯ

2. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม เปิดสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น ธุรกิจค้าปลีก ธุรกิจโรงแรม การเลขานุการ การบัญชี ธุรกิจการพิมพ์ ฯลฯ

3. ประเภทวิชาศิลปกรรม เปิดสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น การโรงแรม อุตสาหกรรมสิ่งทอ ฯลฯ

4. ประเภทวิชาศิลปกรรม เปิดสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น เครื่องประดับอัญมณีการ ออกแบบเครื่องประดับ การพิมพ์สีสกรีน ฯลฯ นอกจากหลักสูตร ปวช. ที่ สอศ. เปิดการสอนแล้ว ยังเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

2.3.5 องค์ประกอบสำคัญในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี มีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1) มีบันทึกความร่วมมือ MOU (Memorandum of Understanding) ระหว่าง สอศ. / สถาบัน /สถานศึกษา กับ สถานประกอบการ

2) มีสัญญาฝึกทักษะวิชาชีพ ระหว่าง สถานประกอบการ กับ นักเรียน/นักศึกษา

3) มีแผนการฝึกทักษะวิชาชีพในสถานประกอบการ ตลอดระยะเวลาการฝึกทักษะวิชาชีพที่กำหนดในแผนการเรียนตลอดหลักสูตร

4) มีการประเมินมาตรฐานฝีมือตามข้อตกลง และตามแผนการฝึกทักษะวิชาชีพที่จัดทำร่วมกันระหว่างสถานประกอบการ และสถานศึกษา

5) มีใบรับรองการผ่านงานของสถานประกอบการ เมื่อสิ้นสุดการฝึกทักษะวิชาชีพ ลงนามโดยสถานประกอบการ

6) มีวุฒิบัตรรับรองการสำเร็จการศึกษาระบบทวิภาคี ลงนามร่วมกัน 2 ฝ่าย คือ สถานประกอบการและสถานศึกษา

4.บริบทของวิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน

เอกลักษณ์วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน

จัดการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน ในด้านวิชาชีพพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยีโดยความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย

อัตลักษณ์วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน

ทักษะเยี่ยม เปี่ยมคุณธรรม ล้ำเลิศวิชาการ

คำขวัญนักเรียน – นักศึกษา

วิชาการดี มีฝีมือ ยึดถือวัฒนธรรมไทย

ประวัติ ความเป็นมาของวิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน

วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน เป็นสถานศึกษาที่สร้างขึ้นเพื่อจัดการศึกษาอาชีวศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพ ทุกระดับ เพื่อให้เพียงพอับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งก้าวทัน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมส่วนรวมของประเทศ อัน เป็นการเสริมสร้างและพัฒนาากำลังคนของประเทศให้มี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล

วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน ประกาศจัดตั้งเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2537 เลขที่ 101 หมู่ 1 ถนนเพชรเกษม ตำบลทองมงคล อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77230 โทรศัพท์ 03 269 7062 โทรสาร 03 269 7061 website : <http://www.bspc.ac.th> บน เนื้อที่ 43 ไร่ ได้รับงบประมาณทั้งสิ้น 27,969,800 บาท (ยี่สิบเจ็ดล้าน เก้าแสนหกหมื่นเก้าพันแปด ร้อยบาทถ้วน) แบ่งงบประมาณออกเป็น 3 ปี คือ

ปี 2537 งบประมาณ 5,000,000.- บาท

ปี 2538 งบประมาณ 16,000.000.- บาท

ปี 2539 งบประมาณ 6,188,000.- บาท

ปัจจุบันวิทยาลัยเทคนิคบางสะพานเป็นสถานศึกษาที่สร้างขึ้นเพื่อจัดการศึกษาอาชีวศึกษาและ ฝึกอบรม ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และหลักสูตรระยะสั้น เพื่อให้เพียงพอับ ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งก้าว ทันเศรษฐกิจและสังคม อัน เป็นการเสริมสร้างและพัฒนาากำลังคนของประเทศฯให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ขึ้น ตามนโยบายของรัฐบาล และได้มี การขยายการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับการขยายตัวของ เศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยปัจจุบันมีการเปิดทำการเรียน การสอน ดังนี้

ประเภทสาขาอุตสาหกรรม 6 สาขาวิชา ได้แก่

- สาขาวิชาช่างยนต์
- สาขาวิชาตัวถังและสีรถยนต์

- สาขาวิชาช่างกลโรงงาน
- สาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะ
- สาขาวิชาช่างไฟฟ้า
- สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์

ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ 1 สาขาวิชา ได้แก่

- สาขาวิชาการบัญชี
- ประเภทวิชาอุตสาหกรรมดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศ 1 สาขาวิชา ได้แก่
- สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล

ประเภทวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว 1 สาขาวิชา ได้แก่

- สาขาวิชาการโรงแรม

ประเภทวิชาอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ 1 สาขาวิชา ได้แก่

- สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน และเปิดจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ประเภทวิชาอุตสาหกรรม 1 สาขาวิชา ได้แก่ เทคโนโลยีไฟฟ้า (ต่อเนื่อง)

การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาแบบต่อเนื่อง (Block Course)

ณรงค์ ฤทธิเดช (2557) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) หมายถึง การเรียนต่อเนื่องจนครบตามค่าหน่วยกิตของวิชานั้น ๆ และทำการสอบหลังจากสอบเสร็จถึงจะเริ่มต้นเรียนวิชาใหม่หรือบล็อกต่อไปจนครบหลักสูตร เป็นแนวทางการเรียนที่ลดข้อจำกัดสำหรับผู้เรียนที่ต้องการทำภารกิจอื่นไปด้วย ผู้เรียนสามารถโฟกัสแต่ละวิชาและลดความสับสน จากการเรียนรู้อย่างเร่งรีบในแต่ละวัน

ชรินทร์ ศรีวิฑูรย์ (2559) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) หมายถึง กระบวนการจัดตารางการเรียนรู้ทางวิชาการชนิดหนึ่ง ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนจะเรียนรายวิชาจำนวนน้อยรายวิชาในแต่ละวัน โดยใช้เวลาเรียนในแต่ละรายวิชาต่อเนื่องมากกว่าการจัดตารางเรียนในระบบการเรียนการสอนทั่ว ๆ ไป และในแต่ละรายวิชานั้นจะสอนต่อเนื่องเป็นเวลาหลายสัปดาห์จนกว่าจะมีการเรียนรายวิชาใหม่ ทั้งนี้จะเป็นการนำเสนอประสบการณ์รายวิชาที่ค่อนข้างจะเข้มข้นกว่า

กัญจน์ นาคามดี และวันชัย ริจิรวนิช (2560) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) โดยความหมายที่ได้จากคำอธิบายของ Wikipedia ซึ่งใช้คำว่า Block Scheduling หมายถึง กระบวนการจัดตารางการเรียนรู้ชนิดหนึ่ง ซึ่งนักศึกษาแต่ละคนจะใช้เวลาเรียนรายวิชาจำนวนน้อยรายวิชาในแต่ละวัน โดยใช้เวลาเรียนในแต่ละรายวิชาต่อเนื่องมากกว่าการจัดตารางเรียนในระบบการเรียนการสอนทั่ว ๆ ไป และในแต่ละรายวิชานั้นจะสอนต่อเนื่องเป็นเวลาหลายสัปดาห์จนกว่าจะมีการเรียนวิชาใหม่ทั้งนี้จะเป็นการนำเสนอประสบการณ์รายวิชาที่ค่อนข้างจะเข้มข้นกว่าการดำเนินการนี้เริ่มมีความนิยมโรงเรียนมัธยมของประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างแพร่หลาย ในช่วงปี 1990 เป็นระบบการเรียนการสอนที่ทดแทนระบบการจัดการเรียนเดิมที่มีการเรียนแต่ละ รายวิชาที่

40-60 นาทีต่อเวลาเรียนแต่ละครั้งและมีการเปลี่ยนรายวิชาในช่วงเวลาเรียนต่อมา ระบบการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) เป็นระบบที่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่า เป็นระบบ การศึกษาที่ได้ ประโยชน์สูง โดยมีการใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบนี้สำหรับหลักสูตร วิศวกรรมศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการงานวิศวกรรมมาเกือบสิบปีแล้ว โดยมีการประเมิน จากนักศึกษาและ คณาจารย์ในระยะแรกพบว่าเป็นระบบการเรียนการสอนที่ดีและเป็นที่น่าสนใจ

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course)

ปัจจุบันการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) เป็นที่นิยมในบางมหาวิทยาลัย และ บางสาขาเท่านั้น เช่น มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต (2562) เปิดสอนหลักสูตร MPA แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) ในสาขาการจัดการทรัพยากรมนุษย์และการจัดการโครงการ โดยการเรียนรู้ในแต่ละ วิชา จะมีความต่อเนื่องตลอด 5 สัปดาห์เต็มในช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ รวมทั้งสิ้น 42 หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร โดยมีการจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) มีลักษณะดังนี้

1. เป็นการจัดการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง เป็นเรื่อง เป็นงาน หรือชิ้นงานเดียว
2. เป็นการจัดการศึกษาแบบ Module
3. เรียนรู้หลายวิชาในวันหรือสัปดาห์เดียวกันก็ได้ เช่น วิชาสามัญ
4. มีการวัดและประเมินผลเป็นเรื่อง ๆ เป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องตามสภาพจริง
5. ยึดโยงมาตรฐานอาชีพ/สมรรถนะวิชาชีพ โดยเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ
6. ครูเป็นครูมืออาชีพ โดยพาทำ และเตรียมการล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ
7. จำนวนคาบเรียนไม่ลด จบเร็วหรือช้าขึ้นกับความสามารถของผู้เรียนยึดสมรรถนะของ ผู้เรียนเป็นสำคัญ

มหาวิทยาลัยศรีปทุม (2559) จัดการศึกษาในระดับปริญญาโท ในระบบบล็อกคอร์ส (Block Course Modular System) ซึ่งเป็นที่ยอมรับจากมหาวิทยาลัยนานาชาติประเทศทั่วโลก โดยจัด เรียนที่ละวิชา เมื่อเรียนจบวิชาแรกแล้วจึงเริ่มต้นเรียนรายวิชาใหม่ต่อไป สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์ (2563) มีการจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) โดยแต่ละวิชาใช้ระยะเวลา เฉลี่ย 5 สัปดาห์ ซึ่งเชื่อว่าจะมีความเหมาะสมสำหรับกลุ่มผู้เรียน ที่เรียนไปทำงานไป อีกทั้งยังทำให้นักเรียนหันมาโฟกัสกับวิชาเรียนได้ดียิ่งขึ้น เพราะเข้าใจว่าผู้เรียน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้าราชการและ พนักงานรัฐวิสาหกิจซึ่งไม่มีเวลามาเรียนเต็มวัน ดังนั้น จึงนำระบบ ดังกล่าวมาใช้กับหลักสูตร MPA เป็นครั้งแรกในไทยเมื่อกว่า 20 ปีที่ผ่านมา NIDA เปิดสอนหลักสูตร MPA ภาคปกติมา 54 ปีแล้ว และ เปิดภาคพิเศษแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) เป็นสถาบันแรก เมื่อประมาณ 26-27 ปีที่ผ่านมา เพราะช่วงนั้นข้าราชการสนใจเรียนกันเป็นจำนวนมากประมาณ 60% ซึ่งสามารถมาเรียนภาคปกติ ที่ว่างกลางวันได้ โดยภาคพิเศษจะเรียนวันศุกร์ วันเสาร์ เรียนตั้งแต่ เวลา 18.00 น.-22.00 น. สำหรับ โครงสร้างการเรียน MPA แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) ของนิด้า กำหนดการเรียนทั้งหมด 13 วิชา 39 หน่วยกิต แบ่งเป็น 3 วิชาเอก ได้แก่ การจัดการ องค์กร การจัดการทุนมนุษย์และนโยบาย สาธารณะ และการจัดการเชิงกลยุทธ์ นอกจากนั้นแล้ว ยังมีหลักสูตรการจัดการภาครัฐและ

ภาคเอกชนมหาบัณฑิต (Master of Public and Private Management: MPPM) และหลักสูตรทวิปริญญาทางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจภาษาอังกฤษ (Dual Master's Degree Program in Public and Business Administration) เมื่อเรียนจบออกมา จะได้ปริญญา 2 ปริญญา คือ MPA และ MBA ซึ่งมีการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) นี้ด้วยเช่นกัน

มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2563) จัดระบบการศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจสาขาการตลาด เป็นแบบบล็อกคอร์ส (Block Course & Modular System) โดยจัดให้นักศึกษาเรียนคราวละ 1 รายวิชา ต่อเนื่องกันตลอดหลักสูตร ประมาณ 4 ภาคการศึกษาปกติ เรียนเฉพาะวันอาทิตย์ เวลา 08.00-18.00 น. ได้ข้อสรุปเชิงคุณค่า (Value) ดังนี้

1. ทำให้เกิดระบบความคิดในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ
2. ทำให้เกิดมุมมองที่เป็นจริงเพื่อนำพาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ
3. เพิ่มความเชี่ยวชาญในการวางแผนธุรกิจ
4. เพิ่มพูนความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหาของ CMOS
5. เสริมสร้างวิสัยทัศน์โดยการแลกเปลี่ยนความคิดระหว่างกัน

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) มีลักษณะ เป็นการจัดการ เรียนรู้แบบต่อเนื่อง เป็นเรื่อง เป็นงาน หรือชิ้นงานเดียว การจัดการศึกษาแบบ Module มีการวัดและ ประเมินผลเป็นเรื่อง ๆ เป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องตามสภาพจริง ยึดโยงมาตรฐาน อาชีพ/สมรรถนะ วิชาชีพ โดยเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ ครูเป็นครूमืออาชีพ โดยพาทำ และ เตรียมการล่วงหน้าอย่างเป็น ระบบ จำนวนคาบเรียนไม่ลด จบเร็วหรือช้าขึ้นกับความสามารถของผู้เรียนยึดสมรรถนะของผู้เรียน เป็นสำคัญ จุดเน้นของการจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course)

วนิชย์อ่วมศรี (2563: น. 7) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) เป็นการปรับเปลี่ยนวิชาเป็นอาชีพ ยึดโยงมาตรฐานอาชีพและสมรรถนะวิชาชีพ โดยมีจุดเน้นดังนี้

1. เรียนจบเป็นเรื่อง เป็นโครงการ เป็นชิ้นงาน เป็นงาน เป็นอาชีพ
2. เปลี่ยน “Working Field เป็น Learning Field”
3. เรียนรู้คู่การปฏิบัติ
4. ประเมินผลตามสภาพจริง

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2563) จัดการประชุมฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิชาบริหารธุรกิจอุตสาหกรรม หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ แขนงวิชาบริหารธุรกิจอุตสาหกรรมในหัวข้อดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course)
2. การบริหารระบบงานทะเบียน
3. การจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาบริหารธุรกิจอุตสาหกรรม แบบบล็อกคอร์ส (Block Course)

4. กระบวนการ และวิธีการเกี่ยวกับระเบียบที่เกี่ยวข้อง

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) มีลักษณะ เป็นการจัดการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง เป็นเรื่อง เป็นงาน หรือชิ้นงานเดียว การจัดการศึกษาแบบ Module มีการวัดและ ประเมินผลเป็นเรื่อง ๆ เป็นระยะ ๆ โดยใช้เวลาเรียนในแต่ละรายวิชาต่อเนื่องมากกว่าการจัดตารางเรียนในระบบ การเรียนการสอนทั่ว ๆ ไป

5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เรวัช ศรีแสงอ่อน (2563) การบริหารจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) มีวัตถุประสงค์คือ 1) ศึกษาสภาพและความจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ 2) สร้างรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) และจัดทำคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ 3) ทดลองดำเนินการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ 4) การศึกษาผลการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า สภาพและความจำเป็นในการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) โดยภาพรวมมีสภาพที่คาดหวังในระดับมากที่สุด และสภาพที่เป็นจริงในระดับปานกลางรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) ของวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การวางแผน (Planning) องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเรียนรู้ (Doing) องค์ประกอบที่ 3 การตรวจสอบ (Checking) และ องค์ประกอบที่ 4 การปรับปรุงแก้ไข (Action) ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบด้านความเหมาะสม โดยรวมมีคุณภาพในระดับมากที่สุด ด้านความเป็นไปได้ โดยรวมมีคุณภาพในระดับมากที่สุด ด้านความเป็นประโยชน์ โดยรวม มีคุณภาพในระดับมากที่สุด การทดลองดำเนินการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จากข้อมูลการนิเทศ พบว่า ด้านการวางแผน (Planning) อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการจัดการเรียนรู้ (Doing) อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการตรวจสอบ (Checking) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการปรับปรุงแก้ไข (Action) อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ 4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนด้วยการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนระดับ ปวช.3 สาขาวิชาช่างยนต์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 กับภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของปีการศึกษา 2563 มากกว่าปีการศึกษา 2562 4.2 ความพึงพอใจของครูผู้สอนและผู้เรียน ต่อการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ ภาพรวม พบว่าครูผู้สอนมีความพึงพอใจ ระดับมากที่สุด และผู้เรียนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด 4.3 เปรียบเทียบภาระงานครูผู้สอนก่อนและหลังการใช้การบริหารจัดการเรียนรู้

แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคพบุรี พบว่า ภาระงานครูผู้สอนก่อนและหลังการใช้การบริหารจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และภาระงานของผู้สอนหลังการใช้รูปแบบลดลงก่อนการใช้รูปแบบ 4.4 ผลการพัฒนาครูสู่ความเป็นครูมืออาชีพ (Hands On) พบว่า ครูผู้สอนมีการพัฒนาสู่ความเป็นครูมืออาชีพ (Hands On) หลังการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

นายณรงค์ ฤทธิเดช (2557) วิจัย รายงานผลการใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาการทดลองเครื่องกล (31012003) โดยใช้วิจัยเป็นฐานและบูรณาการแผนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อสร้างเอกสารประกอบการสอนวิชาการทดลองเครื่องกล (31012003) โดยใช้วิจัยเป็นฐานและบูรณาการแผนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) 2) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพของเอกสารประกอบการสอน 3) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอน 4) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการใช้เอกสารประกอบการสอน กลุ่มประชากรเป็นนักศึกษา ระดับ ปวส.2/1 และ ปวส.2/2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) สาขางานเทคนิคยานยนต์ ประจำภาคเรียนที่ 2/2557 วิทยาลัยเทคนิคตรัง จำนวน 21 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นต่อคุณภาพเอกสารประกอบการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด (X) =4.59 โดยมีค่าสูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนดไว้คือค่าเฉลี่ย (X) ไม่ต่ำกว่าระดับ มาก 2. ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ E1 =77.82 และ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E2 = 76 สรุปผลการหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอนเป็นไปจำนวน 21 คน พบว่า พัฒนาการทางการเรียนของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มดีขึ้นโดยมีผลต่างของ T-score ก่อน-หลังเรียน = 19.10 คิดเป็นร้อยละของคะแนนที่เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น=32.02 เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปลายภาคเรียนที่ 2/2556 ของนักศึกษา ปวส. 2/1 และปวส.2/2 สาขางานเทคนิคยานยนต์ มีคะแนนที่เฉลี่ย (Average T Score) = 48.47 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปลายภาคเรียนที่ 2/2557 ของนักศึกษา ปวส. 2/1 และปวส.2/2 สาขางานเทคนิคยานยนต์ มีคะแนนที่เฉลี่ย (Average T Score) = 53.72 ผลต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปลายภาคเรียนที่ 2/2556 กับปลายภาคเรียนที่ 2/2557= 5.25คิดเป็นร้อยละของคะแนนที่เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น = 9.77 4. ความพึงพอใจของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ที่ค่าเฉลี่ย (μ) = 4.29

พรทิพย์ สุปัญญาโชติสกุล (2557:) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน รายวิชาในภาคเรียนที่ 1/2557 ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับชั้น ปวช.1 กลุ่ม B และกลุ่ม A ที่เรียนแบบ Block Course ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนในกลุ่ม B ระดับชั้น ปวช.1 รายวิชาการขายเบื้องต้น 1, รายวิชาธุรกิจค้าปลีก 1, รายวิชา พิมพ์ดีดไทยเบื้องต้น, รายวิชาความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพ, รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน, รายวิชา วิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต, รายวิชาเพศวิถีศึกษา และรายวิชาภาษาอังกฤษในชีวิตจริง 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่ม A ระดับชั้น ปวช.1 รายวิชาการขายเบื้องต้น

1, รายวิชาธุรกิจค้าปลีก 1, รายวิชาพิมพ์ดีดไทยเบื้องต้น, รายวิชาความรู้ เกี่ยวกับงานอาชีพ, รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน รายวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต รายวิชา เพศวิถีศึกษา และรายวิชาภาษาอังกฤษในชีวิตจริง 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี ผลการ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาในภาคเรียนที่ 1/2557 ของผู้เรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับชั้น ปวช. 1 กลุ่ม B และ กลุ่ม A ที่เรียนแบบ Block Course พบว่า ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาในภาคเรียนที่ 1/2557 ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับชั้น ปวช.1 กลุ่ม B และ กลุ่ม A แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ดวงกมล แก้วแดง (2558) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยใช้ระบบ ClassStart รายวิชาการจัดการการปฏิบัติการสำหรับนักศึกษา Block Course ศูนย์การศึกษานนทบุรี มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนโดยใช้ระบบ ClassStart (2) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักศึกษา Block Courses ที่เรียนรายวิชาการจัดการการปฏิบัติการ ภาคเรียนที่ 2/2558 ระดับชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ จำนวน 27 คน เครื่องมือที่ใช้คือ รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน ซึ่งมีประสิทธิภาพค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.6–1.00 และหลังจากทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักศึกษามีการพัฒนาตนเอง ด้านความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์ 93สร้างสรรค์ ผลจากการใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน นักศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.96)

กัญจน์ นาคามดี และวันชัย ริจิรวนิช (2560: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเป็นการสำรวจด้วยแบบสอบถามสำหรับการเรียนแบบ Block Course กรณีศึกษาของการจัดการหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม จากแหล่งข้อมูลคือนักศึกษาในปัจจุบัน มหาบัณฑิตที่จบการศึกษาจากหลักสูตรนี้ คณาจารย์ผู้สอน และคณาจารย์ผู้บริหารหลักสูตร ในประเด็นปัญหาด้านความคิดเป็น 12 ประการ ผลการศึกษาพบว่า มีความเห็นไปในทางเห็นด้วยอย่างมากถึงมากที่สุดในทุก ๆ ประเด็นเป็นส่วนใหญ่และมีส่วนน้อยที่เป็นค่อนข้างปานกลาง ส่วนประเด็นของปลายเปิดจะเป็นข้อคิดเห็นในเชิงเสนอแนะโดยได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอในส่วนของจุดเด่น จุดด้อย และความคาดหวัง ดังต่อไปนี้ 1) มีจุดเด่นในเชิงความต่อเนื่องของเนื้อหาวิชา ความหลากหลายของผู้สอน ความยืดหยุ่นในการเรียนการสอน 2) มีจุดด้อยของความแน่นของเนื้อหาวิชาและหากขาดเรียนจะขาดการรับรู้เนื้อหาที่สำคัญไป ช่วงเวลาในการทำการน้อยไป 3) มีความคิดหวังการปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น 4) ความผิดหวังคือ มีผู้ร่วมชั้นเรียนไม่มากและการบริการด้านสาธารณูปโภคยังไม่ดีพอ

ฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ (2560: บทคัดย่อ) การศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนรูปแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) ของวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ปีการศึกษา 2560 มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาผลจากการจัดการเรียนการสอนรูปแบบบล็อกคอร์ส (Block Course)

ของวิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ปีการศึกษา 2560 ด้าน 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) จำนวนการออกกลางคันของผู้เรียนนักศึกษา และ 3) ศีรษะระดับความคิดเห็นของครูบุคลากรทางการศึกษานักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ต่อการจัดการเรียนการสอนรูปแบบบล็อกคอร์ส ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนักศึกษาในปีการศึกษา 2560 ที่จัดการเรียนการสอนรูปแบบบล็อกคอร์ส มีผลการเรียนเฉลี่ยในภาพรวมที่ 2.84 สูงกว่าปีการศึกษา 2559 ที่ไม่ได้จัดการเรียนการสอนรูปแบบบล็อกคอร์ส มีผลการเรียนเฉลี่ยใน ภาพรวมที่ 2.69 และเมื่อเปรียบเทียบจำนวนการออกกลางคันของนักเรียนนักศึกษา พบว่า ในปีการศึกษา 2560 ที่จัดการเรียนการสอนรูปแบบบล็อกคอร์ส มีจำนวนการออกกลางคัน ในภาพรวมที่ 114 คน สูงกว่าปีการศึกษา 2559 ที่ไม่ได้จัดการเรียนการสอนรูปแบบบล็อกคอร์ส มีจำนวน การออกกลางคันในภาพรวมที่ 83 คน

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษากิจการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยที่กำหนดซึ่งประกอบด้วยหัวข้อสำคัญดังต่อไปนี้

- ๓.๑ ประเภทและรูปแบบของการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ กระบวนการและขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๔ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๕ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ประเภทและรูปแบบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นกระบวนการวิจัยที่ใช้ตัวเลขหรือข้อมูลเชิงสถิติมาเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ วิเคราะห์ และสรุปผล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอภาพรวมของความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) ในหลากหลายรายวิชาซึ่งจัดการเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษา โดยเฉพาะในปีการศึกษา ๒๕๖๗

ลักษณะของการวิจัยเชิงปริมาณนี้เหมาะสมกับปัญหาวิจัยที่ต้องการวิเคราะห์แนวโน้ม (trend) พฤติกรรม ความถี่ (frequency) และระดับความคิดเห็น (level of perception) ของกลุ่มเป้าหมายเป็นจำนวนมาก ด้วยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งสามารถวัดความเห็นของผู้เรียนอย่างมีมาตรฐานและวิเคราะห์ผลได้ในเชิงสถิติ การใช้ข้อมูลเชิงปริมาณยังเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยสามารถเปรียบเทียบข้อมูลในหลายมิติ เช่น การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนในรูปแบบบล็อกคอร์ส หรือระหว่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ “เรียนต่อเนื่องเต็มวัน” กับ “เรียนแบบแยกวัน” เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบที่น่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในเชิงนโยบายด้านการศึกษา

รูปแบบการวิจัยที่ใช้ในการศึกษานี้คือ การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Design) ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่พัฒนาขึ้นจากการศึกษา ทบทวนเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในรูปแบบบล็อกคอร์ส แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยคำถามปลายปิดที่ให้ผู้ตอบสามารถเลือกคำตอบตามระดับความคิดเห็นที่ตนมีต่อหัวข้อแต่ละข้อ เช่น ระดับความเหมาะสมของรูปแบบบล็อกคอร์สกับรายวิชา ความสามารถในการจัดการเวลาในการเรียนและทบทวนบทเรียน ความรู้สึกเกี่ยวกับประสิทธิภาพการเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะภายใต้รูปแบบการเรียนนี้ เป็นต้นการเลือกใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ

ในครั้งนี้เกิดจากความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ที่ต้องการรวบรวมความคิดเห็นของนักเรียนในวงกว้าง ครอบคลุมทั้งรายวิชาหลัก วิชาวิชาชีพ และวิชาเฉพาะทาง โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจะเน้นไปที่การอธิบายสถานการณ์และแนวโน้มของความคิดเห็นในภาพรวมมากกว่าการทดสอบสมมติฐานเชิงสาเหตุ (causal relationship) ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของการวิจัยเชิงสำรวจที่สามารถสรุปแนวโน้มความคิดเห็นในกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ได้อย่างแม่นยำการออกแบบการวิจัยยังสอดคล้องกับบริบทของการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านทรัพยากร เวลา และโครงสร้างตารางเรียน การใช้ข้อมูลจากผู้เรียนจริงที่มีประสบการณ์ตรงกับรูปแบบการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์สจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะสามารถสะท้อนมุมมอง ปัญหา และข้อเสนอแนะที่แท้จริงจากผู้เรียนได้อย่างตรงประเด็น และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนในบริบทของแต่ละรายวิชา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาที่ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณในลักษณะของการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในวงกว้างด้วยเครื่องมือที่เป็นมาตรฐาน นำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติเพื่ออธิบายสถานการณ์ความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส อันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนในอนาคตได้อย่างเหมาะสม

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และในสถานศึกษาที่เปิดรายวิชาต่าง ๆ ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ โดยนักเรียนกลุ่มนี้มีคุณลักษณะร่วมกันคือ เคยผ่านประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่ใช้รูปแบบบล็อกคอร์ส หรือมีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบดังกล่าวในระดับใดระดับหนึ่ง จึงเป็นประชากรเป้าหมายที่สามารถให้ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างเหมาะสม

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีคุณสมบัติเฉพาะตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยพิจารณาจากรายวิชาที่เปิดสอนในรูปแบบบล็อกคอร์สและมีนักเรียนลงทะเบียนเรียนจริง ซึ่งครอบคลุมหลากหลายรายวิชา

๓.๒.๑ รายวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ (๑๔๗ คน)

๓.๒.๒ รายวิชาภาษาอังกฤษอินเทอร์เน็ต (๑๒๐ คน)

๓.๒.๓ รายวิชาพลศึกษาเพื่อพัฒนาสุขภาพ (๒๗๒ คน)

๓.๒.๔ รายวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาอาชีพช่างอุตสาหกรรม (๙๘ คน)

๓.๒.๕ รายวิชางานเครื่องมือกลเบื้องต้น (๑๐๓ คน)

๓.๒.๖ รายวิชาการฟังและพูดภาษาอังกฤษ (๒๙๘ คน)

- ๓.๒.๗ รายวิชาคณิตศาสตร์อุตสาหกรรม (๙๑ คน)
- ๓.๒.๘ รายวิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น (๙๖ คน)
- ๓.๒.๙ รายวิชาวิเคราะห์ความต้องการทางธุรกิจ (๙๖ คน)
- ๓.๒.๑๐ รายวิชากฎหมายแรงงาน (๙๖ คน)
- ๓.๒.๑๑ รายวิชาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่ออาชีพ (๑๒๕ คน)
- ๓.๒.๑๒ รายวิชาวัสดุงานช่างอุตสาหกรรม (๑๔๓ คน)
- ๓.๒.๑๓ รายวิชางานขั้นรถยนต์ (๒๒ คน)

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบเจาะจงในการศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์สสามารถเลือกผู้ให้ข้อมูลที่มีคุณลักษณะเฉพาะตรงกับหัวข้อวิจัยได้อย่างตรงจุด และมีแนวโน้มว่าจะให้ข้อมูลที่ถูกต้อง สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของการเรียนในรูปแบบบล็อกคอร์ส การกระจายกลุ่มตัวอย่างในหลายรายวิชา ทำให้ผลการวิจัยสามารถสะท้อนความคิดเห็นของผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย ครอบคลุมทั้งรายวิชาหลัก รายวิชาเสริมทักษะ และวิชาเฉพาะทาง ซึ่งช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือและความครอบคลุมของข้อมูลที่ได้รับ

๓.๓ กระบวนการและขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

๓.๓.๑ ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในขั้นตอนแรกของการดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการศึกษาทบทวนวรรณกรรม เอกสารทางวิชาการ ทฤษฎี แนวคิดพื้นฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อ "การจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส" (Block Course) โดยมุ่งเน้นให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งเกี่ยวกับกรอบแนวคิดในการออกแบบการเรียนการสอนที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง (Intensive Learning) ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนเพียงวิชาใดวิชาหนึ่งในช่วงเวลาหนึ่งอย่างต่อเนื่องและเข้มข้นผู้วิจัยได้รวบรวมแหล่งข้อมูลจากหลากหลายประเภท ได้แก่

๑. บทความทางวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้
๒. งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่ศึกษาเรื่องรูปแบบการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส
๓. งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้เรียน การบริหารเวลา การทบทวนบทเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
๔. แนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้ เช่น ทฤษฎีของ Bloom, Kolb และการเรียนรู้โดยใช้เวลาเป็นฐาน (Time-based Learning)

จากการศึกษาพบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์สเป็นนวัตกรรมการจัดตารางเรียนที่เริ่มมีการใช้ในระบบการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาและยุโรปตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ ๑๙๘๐ และเริ่มขยายเข้าสู่ระบบอาชีวศึกษาในหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทยในบางสถานศึกษา จุดเด่นของการเรียนในรูปแบบนี้คือ ช่วยลดภาระของผู้เรียนในการเรียนหลายวิชาพร้อมกัน และเพิ่มโอกาสในการลงลึกในเนื้อหาวิชานั้นๆ แนวคิดของ Bloom (๑๙๕๖) ได้ถูกนำมาอ้างอิงในการออกแบบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดย Bloom ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับช่วงเวลาทองของการเรียนรู้ (Prime

Time for Learning) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนจะสามารถจัดจ่อและเรียนรู้ได้ดีที่สุดในช่วงเวลาหนึ่ง หากมีการจัดสิ่งแวดล้อม เวลา และภาระการเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของบล็อกคอร์สที่จัดการเวลาเรียนให้เป็นระยะยาวติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง เช่น การเรียนเต็มวัน (Full Day Block) หรือเรียนแบบสลับวันแต่ภายในช่วงเวลาสั้นงานวิจัยในประเทศหลายฉบับ เช่น งานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ได้เสนอว่า การจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์สมีแนวโน้มช่วยให้นักเรียนสามารถจัดการเวลาในการเรียนรู้และทบทวนบทเรียนได้ดีขึ้น มีความยืดหยุ่นในตารางเรียน และสามารถพัฒนาทักษะในรายวิชาได้ลึกมากขึ้น โดยเฉพาะในรายวิชาด้านทักษะวิชาชีพและการปฏิบัติจริงขณะเดียวกัน ยังมีงานวิจัยที่นำเสนอข้อจำกัดของการเรียนแบบบล็อกคอร์ส เช่น ความเหนื่อยล้าของผู้เรียน การมีเวลาในการปรับตัวน้อย และความไม่เหมาะสมกับรายวิชาทางทฤษฎีที่ต้องการการสะสมความรู้ในระยะยาว ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความจำเป็นในการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในแต่ละรายวิชา เพื่อให้สามารถแยกแยะได้ว่า รายวิชาใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับรูปแบบบล็อกคอร์ส และควรใช้รูปแบบใด (เรียนเต็มวันหรือแยกวัน) จึงจะเหมาะสมที่สุด

๓.๓.๒ ออกแบบเครื่องมือเก็บข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมกับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็น ทศนคติ และพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก โดยสามารถจัดเก็บข้อมูลได้รวดเร็ว มีโครงสร้างชัดเจน และสะดวกต่อการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมทางสถิติ กระบวนการออกแบบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นไปตามหลักวิชาการและแนวปฏิบัติที่ดีในการวิจัย ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

๓.๓.๒.๑ ศึกษาหลักการและรูปแบบของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยเริ่มต้นจากการศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามที่ดีโดยอ้างอิงจากแนวคิดของ Oppenheim (๑๙๙๒) ซึ่งเสนอว่าการสร้างแบบสอบถามที่มีคุณภาพ ควรมีโครงสร้างชัดเจน ถ้อยคำชัดเจนไม่กำกวม ไม่สร้างความเข้าใจผิด และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้งนี้แบบสอบถามต้องสามารถวัดตัวแปรที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพผู้วิจัยยังได้ศึกษาโครงสร้างของแบบสอบถามจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเปรียบเทียบหัวข้อและเนื้อหาที่ควรมีอยู่ในแบบสอบถามเพื่อให้แน่ใจว่าครอบคลุมมิติของความคิดเห็นผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนในรูปแบบดังกล่าว

๓.๓.๒.๒ การกำหนดโครงสร้างของแบบสอบถาม

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น ๒ ส่วนหลัก ดังนี้

ส่วนที่ ๑: ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เป็นข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการจำแนกคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เช่น

๑. เพศ
๒. ระดับชั้น / ระดับการศึกษา
๓. เคยเรียนหรือไม่เคยเรียนในรูปแบบบล็อกคอร์สมาก่อน
๔. รายวิชาที่เรียนในรูปแบบบล็อกคอร์ส

๕. ประเภทของรูปแบบที่เรียน (เรียนเต็มวัน / แยกวัน)

ส่วนที่ ๒: ความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส

ชื่อรายวิชา: _____

1. ท่านเคยเรียนรายวิชานี้ในรูปแบบการเรียนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) มาก่อนหรือไม่?

☐ เคย

☐ ไม่เคย

2. ท่านคิดว่ารายวิชานี้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) หรือไม่?

☐ เหมาะสมมาก

☐ เหมาะสมปานกลาง

☐ ไม่เหมาะสม

3. ท่านคิดว่าการจัดการเรียนรู้รายวิชานี้ในรูปแบบการเรียนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) แบบใด?

☐ เรียนต่อเนื่องเต็มวัน: เช่น เรียนเฉพาะรายวิชาเดียวตลอดทั้งวัน

☐ เรียนแบบแยกวัน: เช่น จัดเรียน 2-3 วันต่อสัปดาห์ ครั้งละ 4-6 ชั่วโมง

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

4. ท่านสามารถจัดการเวลาในการเรียนและการทบทวนบทเรียนได้ดีขึ้น เมื่อใช้รูปแบบการเรียนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) หรือไม่?

☐ มาก

☐ พอสมควร

☐ น้อย

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการเรียนรายวิชานี้ในรูปแบบการเรียนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) ช่วยพัฒนาทักษะของท่านได้ดียิ่งขึ้น?

☐ เห็นด้วย

☐ ไม่เห็นด้วย

เป็นส่วนที่พัฒนาขึ้นจากกรอบแนวคิดด้านคุณภาพการเรียนรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยคำถามปลายปิด (Closed-ended Questions) ที่ออกแบบให้ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบลิเคิร์ต ๕ ระดับ (๕-point Likert Scale) ได้แก่

๑. เห็นด้วยมากที่สุด

๒. เห็นด้วยมาก

๓. ปานกลาง

๔. ไม่เห็นด้วย

๕. ไม่เห็นด้วยอย่างมาก

หัวข้อคำถามแบ่งออกเป็นหมวดหมู่เช่น ความเหมาะสมของรายวิชากับการเรียนแบบบล็อก คอร์สความสามารถในการจัดการเวลาและการทบทวนบทเรียน ความรู้สึกเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการเรียนรู้ในแต่ละรูปแบบ และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนเช่น การพัฒนาทักษะเฉพาะทาง การคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีม ฯลฯ คำถามในส่วนนี้พัฒนาขึ้นโดยคำนึงถึงหลักการของ Construct Validity เพื่อให้สามารถวัดแนวคิดเชิงนามธรรม เช่น ความพึงพอใจ หรือการรับรู้ต่อประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียน ได้อย่างแท้จริง

๓.๓.๒.๓ ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ (Validity)

เพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับร่าง (Draft) เสนอให้ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยและการศึกษา จำนวน ๓ ท่าน ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC (Item-Objective Congruence Index) ซึ่งเป็นกระบวนการให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนความสอดคล้องระหว่างแต่ละข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความตรงของแต่ละข้อให้อยู่ที่ค่าดัชนี ≥ 0.50 ซึ่งถือว่าสามารถใช้งานได้จริง หลังจากได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ จึงได้นำไปปรับปรุงถ้อยคำให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และตัดข้อคำถามที่ซ้ำซ้อนหรือไม่จำเป็นออก

๓.๓.๒.๔ ทดลองใช้ (Try-out) และตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

หลังจากปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์แล้วผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก จำนวน ๓๐ คน ซึ่งมีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อประเมินค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยสูตรของ Cronbach's Alpha Coefficient เกณฑ์การพิจารณาค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ คือ

หากค่า ≥ 0.70 ถือว่ามีความเชื่อมั่นระดับดี

หากค่า ≥ 0.80 ถือว่ามีความเชื่อมั่นระดับดีมาก

ผลการวิเคราะห์เบื้องต้นพบว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ โดยไม่จำเป็นต้องปรับแก้เพิ่มเติมในเชิงโครงสร้าง

๓.๓.๒.๕ การจัดเตรียมแบบสอบถามสำหรับการเก็บข้อมูลจริง

เมื่อผ่านขั้นตอนการตรวจสอบทั้งด้านความตรงและความเชื่อมั่นแล้วผู้วิจัยได้จัดพิมพ์แบบสอบถามในรูปแบบที่เป็นทางการพร้อมแนบ “คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม” อย่างชัดเจน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจและสามารถตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะในหมวดคำถามที่ใช้มาตราส่วนลิเคิร์ต ซึ่งอาจมีความคลาดเคลื่อนหากผู้ตอบตีความผิดนอกจากนี้ยังมีการจัดเตรียมแบบสอบถามสำรอง และแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (หากใช้ร่วม) เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นในการเก็บข้อมูล และลดความเสี่ยงจากการสูญหายของเอกสาร

๓.๓.๓ ขออนุญาตและประสานงานกับสถานศึกษา

ก่อนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ถูกต้องตามหลักจริยธรรมทางการวิจัยและกฎระเบียบของหน่วยงานต้นสังกัดโดยเริ่มจากการจัดทำหนังสือขออนุญาตเพื่อดำเนินการวิจัย (Request for Permission to Conduct Research) เสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องซึ่งในกรณีนี้คือสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบบล็อกคอร์ส ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ หนังสือขออนุญาตดังกล่าวได้ระบุรายละเอียดที่ชัดเจน ได้แก่

- วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ขอบเขตของกลุ่มตัวอย่าง
- ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้
- ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล
- การรับรองว่าจะไม่กระทบต่อการเรียนการสอนหรือกิจกรรมของสถานศึกษา

หลังจากได้รับหนังสืออนุญาตอย่างเป็นทางการจากผู้บริหารสถานศึกษาผู้วิจัยจึงเริ่มกระบวนการ ประสานงานกับครูผู้สอนแต่ละรายวิชา ที่มีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบบล็อกคอร์ส โดยเฉพาะวิชาที่มีนักเรียนลงทะเบียนเรียนจำนวนมาก เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิชาชีพเฉพาะด้านช่างอุตสาหกรรมและบริการ ฯลฯ ในการประสานงานกับครูผู้สอน ผู้วิจัยได้ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ขั้นตอนการแจกแบบสอบถาม เวลาในการเก็บข้อมูลที่ไม่รบกวนการเรียนการสอน และแนวทางในการอธิบายแบบสอบถามให้กับนักเรียน ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการช่วยแนะนำผู้เรียนให้เข้าใจถึงความสำคัญของการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการตอบอย่างตรงไปตรงมาและครบถ้วน โดยไม่เร่งรัดหรือขึ้นาคำตอบใด ๆ ซึ่งเป็นไปตามแนวทางของ การวิจัยเชิงจริยธรรม (Ethical Research Practice) ที่ให้ความสำคัญกับการสมัครใจของผู้ตอบแบบสอบถาม (Voluntary Participation) และการรักษาสิทธิของผู้ให้ข้อมูล นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เตรียมเอกสารประกอบอื่นๆ ได้แก่

- แบบฟอร์มอธิบายการวิจัย (Research Participant Information Sheet)
- คำชี้แจงการเก็บข้อมูล

๓.๓.๔ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้รับหนังสืออนุญาตอย่างเป็นทางการจากผู้บริหารสถานศึกษาและได้รับการสนับสนุนจากครูผู้สอนในรายวิชาต่างๆแล้วผู้วิจัยได้เริ่มเข้าสู่ขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ที่เรียนในรายวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) ณ สถานศึกษาที่กำหนดไว้ในกรอบของการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้จัดขึ้นในช่วง ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ โดยผู้วิจัยได้จัดทำตารางกำหนดเวลาการแจกแบบสอบถามให้สอดคล้องกับตารางเรียนของนักเรียนในแต่ละรายวิชา เพื่อไม่ให้เกิดกระทบต่อกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติ โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็นรอบ ๆ ตามวันและเวลาที่ได้รับความอนุเคราะห์จากครูผู้สอน ก่อนเริ่มแจกแบบสอบถามในแต่ละรอบการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้กับผู้เรียนทราบอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นการชี้แจงด้วยตนเองหรือผ่านครูผู้สอนที่ประสานงาน

๑. จุดประสงค์ของการวิจัยและความสำคัญของข้อมูลที่นักเรียนจะให้
๒. การรับรองความลับและการไม่ระบุชื่อ (Anonymity & Confidentiality)
๓. การใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น ไม่มีการเปิดเผยรายบุคคล

การให้ความสำคัญกับหลักจริยธรรมทางการวิจัย (Research Ethics) อย่างเคร่งครัดถือเป็นหัวใจสำคัญในขั้นตอนนี้โดยผู้วิจัยได้ยืนยันต่อผู้เรียนทุกคนว่าแบบสอบถามจะไม่ระบุชื่อหรือข้อมูลส่วนตัวที่สามารถเชื่อมโยงกับตัวบุคคลได้ ข้อมูลทุกฉบับจะถูกนำไปประมวลผลในภาพรวม และเก็บรักษาไว้ในแฟ้มข้อมูลอย่างปลอดภัย เพื่อป้องกันการรั่วไหลและสร้างความมั่นใจให้กับกลุ่มตัวอย่างลักษณะของ

การเก็บข้อมูลเป็นการแจกแบบสอบถามในรูปแบบเอกสาร (Paper-based Questionnaire) ซึ่งผู้เรียนสามารถกรอกข้อมูลในชั้นเรียนภายในระยะเวลาประมาณ ๑๐-๑๕ นาที เมื่อกรอกแบบสอบถามเสร็จสิ้นแล้ว จะมีการรวบรวมโดยครูผู้สอนหรือผู้วิจัยในทันที เพื่อลดการสูญหายของเอกสาร และตรวจสอบความครบถ้วนเบื้องต้นในเบื้องต้นทันทีหลังจากเก็บ จำนวนแบบสอบถามที่แจกในการวิจัยครั้งนี้มีมากกว่า ๒,๐๐๐ ชุด โดยครอบคลุมผู้เรียนในกลุ่มเป้าหมาย ที่จัดการเรียนการสอนบล็อกคอร์ส ทั้งในกลุ่มที่เคยเรียนในลักษณะเต็มวัน (Full-day Block) และกลุ่มที่เรียนแบบแยกวัน (Alternate-day Block) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความคิดเห็นตามลักษณะของรูปแบบการเรียนที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยยังให้ความสำคัญกับการควบคุมคุณภาพของข้อมูลที่ได้ โดยในการเก็บข้อมูลแต่ละวัน จะมีการสุ่มตรวจแบบสอบถามเบื้องต้นเพื่อพิจารณาความชัดเจนของการตอบ การข้ามคำถาม หรือการตอบแบบไม่สมเหตุสมผล หากพบข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญ จะมีการปรับคำชี้แจงหรือวิธีการแจกแบบสอบถามในรอบถัดไป เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลที่ได้รับมีคุณภาพ และสะท้อนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างแท้จริง โดยตารางการเก็บข้อมูลถูกออกแบบให้ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างในทุกช่วงชั้น ทุกแผนกวิชา และทุกกลุ่มรายวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา และวิชาชีพเฉพาะทาง

๓.๓.๕ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

หลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างครบถ้วนตามแผน ผู้วิจัยได้เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญที่มีผลโดยตรงต่อคุณภาพ ความน่าเชื่อถือ และความถูกต้องของผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภายหลัง การตรวจสอบความสมบูรณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการข้อมูลเชิงคุณภาพ (Data Quality Control) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุและจัดการกับข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน ผิดพลาด หรือไม่สอดคล้องกัน ซึ่งหากปล่อยผ่านไปโดยไม่ตรวจสอบอาจส่งผลให้เกิดอคติในการวิเคราะห์ (Statistical Bias) และลดความเที่ยงตรงของข้อสรุปในการวิจัย

๓.๓.๕.๑ การจำแนกแบบสอบถามที่สมบูรณ์และไม่สมบูรณ์

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามจากผู้เรียนที่ตอบกลับแล้ว ผู้วิจัยได้เริ่มต้นจากการจำแนกแบบสอบถามออกเป็น ๒ กลุ่มหลัก ได้แก่

กลุ่มแบบสอบถามที่สมบูรณ์ (Complete Questionnaire)

คือ แบบสอบถามที่ผู้ตอบกรอกข้อมูลครบถ้วนทุกข้อคำถามโดยไม่มีการข้ามหรือเว้นว่าง

กลุ่มแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ (Incomplete Questionnaire)

ได้แก่ แบบสอบถามที่มีการเว้นว่างบางข้อ, การตอบแบบสุ่ม (เช่น ตอบคะแนนเหมือนกันทุกข้อ), หรือการให้ข้อมูลที่ขัดแย้งกันภายในฉบับเดียวกัน

สำหรับกลุ่มแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยได้จัดทำบันทึกแยกไว้ เพื่อใช้วิเคราะห์สาเหตุของความผิดพลาด เช่น ผู้เรียนไม่เข้าใจคำถาม ไม่ตั้งใจตอบ หรืออาจขาดความเชื่อมั่นในความลับของการวิจัย ทั้งนี้เพื่อประเมินปัญหาเชิงภาคสนาม และใช้เป็นบทเรียนในการปรับปรุงกระบวนการวิจัยในอนาคต

๓.๓.๕.๒ การตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล (Completeness Check)

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบว่าแต่ละข้อคำถามในแบบสอบถามได้รับการตอบกลับหรือไม่โดยใช้แบบฟอร์มตรวจสอบความครบถ้วน (Checklist for Completeness Audit) ซึ่งพัฒนาเฉพาะสำหรับโครงการวิจัยนี้ ข้อคำถามที่จำเป็นต่อการวิเคราะห์ เช่นคำถามมาตราส่วนลิเคิร์ตเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เรียนต่อรายวิชาและรูปแบบการเรียนจะต้องได้รับคำตอบทุกข้อ หากมีการเว้นว่างมากกว่า ๑๐% ของจำนวนคำถามทั้งหมดในส่วนใหญ่ผู้วิจัยจะไม่นำฉบับนั้นเข้าสู่วิเคราะห์เพื่อรักษาคุณภาพของข้อมูล

๓.๓.๕.๓ การตรวจสอบความสอดคล้องภายใน (Internal Logical Consistency)

แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความครบถ้วน จะต้องผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องของคำตอบภายในแต่ละฉบับด้วย โดยเฉพาะคำถามที่มีเนื้อหาต่อเนื่องกัน เช่น

คำถามที่ ๑: เคยเรียนในรูปแบบบล็อกคอร์สมาก่อนหรือไม่

คำถามถัดมา: การเรียนแบบเต็มวันส่งผลต่อการจัดการเวลาอย่างไร

หากผู้ตอบระบุว่า “ไม่เคยเรียน” ในคำถามที่ ๑ แต่สามารถตอบคำถามถัดมาอย่างชัดเจน เช่น “ส่งผลดีต่อการแบ่งเวลา” จะถือว่าขัดแย้งกัน และข้อมูลฉบับนั้นอาจมีความคลาดเคลื่อนหรือเกิดจากการตอบโดยไม่อ่านคำถามอย่างละเอียดนอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบคำตอบที่อาจสะท้อนเจตนาไม่จริง เช่น การตอบ “เห็นด้วยอย่างมาก” ทุกข้อในทุกประเด็น ซึ่งอาจสะท้อนพฤติกรรมตอบแบบสุ่ม (Straight-lining bias) หรืออคติแบบตอบเอาใจ (Acquiescence Bias) ซึ่งหากพบพฤติกรรมดังกล่าวซ้ำในหลายฉบับ ผู้วิจัยจะพิจารณานำข้อมูลฉบับนั้นออกจากฐานข้อมูลหลัก

๓.๓.๕.๔ การลงรหัสข้อมูล (Data Coding)

แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความครบถ้วนและความสอดคล้องแล้ว จะถูกนำเข้าสู่กระบวนการลงรหัสข้อมูล โดยผู้วิจัยได้กำหนดรหัสตัวเลขแทนคำตอบแต่ละประเภท เพื่อให้สามารถจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เช่น Microsoft Excel หรือ SPSS ได้สะดวกและมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างรหัสที่ใช้ เช่น

มาตราส่วนลิเคิร์ต ๕ ระดับ

เห็นด้วยอย่างมาก = ๕

เห็นด้วย = ๔

ปานกลาง = ๓

ไม่เห็นด้วย = ๒

ไม่เห็นด้วยอย่างมาก = ๑

คำถามแบบ ๒ ตัวเลือก (Yes/No)

ใช่ = ๑

ไม่ใช่ = ๐

ผู้วิจัยได้จัดทำตาราง Mapping ของรหัส (Coding Sheet) เพื่อควบคุมความถูกต้องในการป้อนข้อมูล และให้สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ตลอดกระบวนการ

๓.๓.๕.๕ การตรวจสอบซ้ำและการตรวจความถูกต้อง (Double-check and Data Validation)

ก่อนป้อนข้อมูลเข้าสู่ระบบ ผู้วิจัยได้สุ่มตรวจแบบสอบถามจากแต่ละชุด ๑๐-๒๐% เพื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ถูกป้อนในตารางฐานข้อมูล หากพบความผิดพลาดจากการอ่านคำตอบหรือลงรหัสผิด จะมีการแก้ไขทันที พร้อมทั้งปรับกระบวนการตรวจสอบให้เข้มงวดขึ้นในรอบถัดไป การตรวจสอบซ้ำในลักษณะนี้ เป็นการลดความเสี่ยงจาก Human Error และทำให้มั่นใจได้ว่าข้อมูลทั้งหมดที่เข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์มีความถูกต้อง ครบถ้วน และเชื่อถือได้ตามหลักวิชาการ

๓.๓.๕.๖ การจัดเก็บข้อมูลและการรักษาความลับ

แบบสอบถามฉบับจริงที่ผ่านการคัดกรองจะถูกจัดเก็บแยกตามรายวิชาพร้อมทำการเข้ารหัสแบบไม่ระบุตัวตน และเก็บไว้ในแฟ้มข้อมูลที่ปลอดภัย มีการจัดเรียงตามลำดับการตอบ เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบย้อนกลับ หากจำเป็นต้องตรวจสอบข้อมูลต้นฉบับในอนาคตทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับหลักจริยธรรมในการวิจัย โดยไม่มีการเปิดเผยข้อมูลรายบุคคล และจะดำเนินการทำลายแบบสอบถามอย่างปลอดภัยภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัยภายในระยะเวลาที่เหมาะสมตามหลักการบริหารจัดการข้อมูลในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์

๓.๔ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากลักษณะของการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์ความคิดเห็น ทศนคติ และการรับรู้ของผู้เรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบบล็อกคอร์ส ดังนั้น แบบสอบถามจึงเป็นเครื่องมือที่มีความเหมาะสมที่สุด เพราะสามารถจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก พร้อมทั้งสามารถนำข้อมูลเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์เชิงสถิติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๔.๑ ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น แบบสอบถามปลายปิด (Closed-ended Questionnaire) ที่ออกแบบในรูปแบบ มาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต ๕ ระดับ (๕-Point Likert Scale) ซึ่งให้ผู้ตอบเลือกระดับความคิดเห็นจาก “เห็นด้วยอย่างมาก” ถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างมาก” โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามฉบับพิมพ์ (paper-based) จำนวนรวมทั้งสิ้น ๒ ส่วนดังนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานของผู้เรียน เช่น

- เพศ
- ระดับชั้น
- การเคยเรียนในระบบบล็อกคอร์สหรือไม่
- รายวิชาที่เรียนในระบบบล็อกคอร์ส
- รูปแบบของการเรียน (เต็มวัน/แยกวัน)

ส่วนที่ ๒ ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส

ประกอบด้วยคำถาม ๕ ข้อ (ขึ้นอยู่กับเวอร์ชันสมบูรณ์ของเครื่องมือ) โดยแบ่งเป็นหมวดหมู่ เช่น

- ความเหมาะสมของรายวิชากับการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส
- การจัดการเวลาในการเรียนและทบทวน
- ความรู้สึกต่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้
- ผลกระทบต่อพฤติกรรมการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ความพึงพอใจและทัศนคติทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส

๓.๔.๒ การพัฒนาแบบสอบถาม

การพัฒนาแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้เป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างมีระบบและรอบคอบ ตามหลักการทางวิชาการของการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเครื่องมือที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสะท้อนความเป็นจริงของประสบการณ์ในการเรียนรู้ภายใต้รูปแบบบล็อกคอร์สอย่างถูกต้อง ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการศึกษาทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์สทั้งในบริบทของประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อทำความเข้าใจถึงลักษณะเฉพาะของรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าว ตลอดจนผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อผู้เรียนในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดการเวลา ความเข้าใจในเนื้อหา การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจในการเรียนรู้ รวมไปถึงการพัฒนาเจตคติและทักษะเชิงวิชาชีพ ข้อมูลจากเอกสารเหล่านี้ถูกนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดกรอบแนวคิดของแบบสอบถาม ซึ่งช่วยให้ผู้วิจัยสามารถร่างข้อคำถามให้สอดคล้องกับตัวแปรและมิติที่ต้องการศึกษาได้อย่างครอบคลุมและลึกซึ้ง หลังจากนั้นผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามฉบับร่าง (Draft Questionnaire) โดยออกแบบให้ประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Closed-ended Questions) ที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต ๕ ระดับ เพื่อประเมินระดับความคิดเห็นหรือทัศนคติของผู้เรียนในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนในระบบบล็อกคอร์ส รูปแบบของคำถามถูกออกแบบให้กระชับ ชัดเจน และไม่กำกวม เพื่อหลีกเลี่ยงความเข้าใจผิดของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยในแต่ละข้อคำถามจะมีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างเป็นระบบแบบสอบถามฉบับร่างได้รับการส่งต่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๓ ท่านในสาขาการวิจัยทางการศึกษา และการจัดการเรียนรู้ทางเลือก ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC (Item-Objective Congruence Index) ซึ่งเป็นวิธีการวัดระดับความสอดคล้องระหว่างแต่ละข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ชัดเจน โดยผู้ทรงคุณวุฒิจะให้ค่าคะแนนในแต่ละข้อเป็น -๑ (ไม่สอดคล้อง), ๐ (ไม่แน่ใจ) และ +๑ (สอดคล้อง) แล้วคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนในแต่ละข้อเพื่อดูว่ามีความสอดคล้องมากน้อยเพียงใด โดยเกณฑ์ขั้นต่ำในการพิจารณาว่าข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสม คือ ค่า IOC ต้องมากกว่าหรือเท่ากับ ๐.๕๐ ในกรณีที่ข้อคำถามใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่าที่กำหนด ผู้วิจัยจะนำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงทั้งในด้านถ้อยคำ ลำดับของคำถาม หรือเนื้อหาของคำถามให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น เพื่อให้แน่ใจว่าแบบสอบถามสามารถวัดตัวแปรที่ต้องการศึกษาได้ตรงประเด็น มีความชัดเจนในเนื้อหา และ

ไม่ก่อให้เกิดความสับสนแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม หลังจากปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะแล้ว จะได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่พร้อมสำหรับนำไปทดลองใช้และตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นต่อไป กระบวนการพัฒนาแบบสอบถามดังกล่าวสะท้อนถึงความตั้งใจของผู้วิจัยในการสร้างเครื่องมือที่มีความเที่ยงตรง ครบถ้วน และเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนจริง โดยผ่านการกลั่นกรองจากแหล่งข้อมูลทางวิชาการและการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าแบบสอบถามนี้สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนผลการวิจัยที่น่าเชื่อถือได้ในเชิงวิชาการ

๓.๔.๓ การทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

เพื่อให้เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีคุณภาพสูงและสามารถนำไปใช้ในภาคสนามได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญในการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่แบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถามจำนวนมาก และมีวัตถุประสงค์ในการวัดตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ทศนคติ หรือความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง การทดสอบความเชื่อมั่นจึงมีบทบาทในการประเมินว่าแบบสอบถามมีความมั่นคงทางสถิติ (Statistical Stability) และสามารถให้ผลลัพธ์ที่สอดคล้องกันเมื่อใช้งานซ้ำหรือใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในการดำเนินการครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๓ ท่าน ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างนำร่อง (Pilot Group) จำนวน ๓๐ คน โดยเป็นนักเรียนที่มีลักษณะพื้นฐานใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายหลักของการวิจัย เช่น อยู่ในระดับชั้นเดียวกัน เคยมีประสบการณ์เรียนในรายวิชาที่จัดการเรียนรู้ในรูปแบบบล็อกคอร์ส และสามารถสื่อสารภาษาไทยได้ดี ทั้งนี้เพื่อลดความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดจากปัจจัยภายนอก เช่น ความเข้าใจผิดในเนื้อหาของแบบสอบถาม หรือระดับความรู้พื้นฐานที่ไม่เท่ากัน

การทดลองใช้แบบสอบถามดังกล่าวมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อวัด “ความสม่ำเสมอภายในของข้อคำถาม” (Internal Consistency) ซึ่งสะท้อนถึงระดับความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันว่าได้วัดสิ่งเดียวกันอย่างมีเสถียรภาพหรือไม่ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติ สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s Alpha Coefficient) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเป็นวิธีการที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ และเหมาะสมสำหรับใช้ประเมินแบบสอบถามที่ประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เช่น แบบลิเคิร์ต (Likert Scale) การคำนวณค่า Cronbach’s Alpha จะให้ค่าระหว่าง ๐ ถึง ๑ โดยค่าใกล้ ๑ แสดงว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องภายในสูง หากค่าความเชื่อมั่นมากกว่า ๐.๗๐ ถือว่าอยู่ในระดับ “ยอมรับได้” (Acceptable) หากมากกว่า ๐.๘๐ ถือว่าอยู่ในระดับ “ดี” (Good) และหากมากกว่า ๐.๙๐ ถือว่าอยู่ในระดับ “ดีมากถึงดีเยี่ยม” (Excellent) อย่างไรก็ตาม ค่าเกิน ๐.๙๕ อาจสะท้อนถึงความซ้ำซ้อนของข้อคำถาม ซึ่งต้องพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างของแบบสอบถามในการทดลองใช้แบบสอบถามครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการกรอกข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดลงในระบบฐานข้อมูล และดำเนินการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมของแบบสอบถามและในแต่ละหมวดหมู่ เช่น หมวดความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนหมวดความพึงพอใจหมวดผลกระทบเชิงพฤติกรรม และหมวดการจัดการเวลา ผลการวิเคราะห์พบว่า แบบสอบถาม

มีค่าความเชื่อมั่นโดยรวมอยู่ที่ Cronbach's Alpha = ๐.๘๖ ซึ่งอยู่ในระดับดีตามเกณฑ์การประเมินของ Nunnally & Bernstein (๑๙๙๔) แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องภายในในระดับที่น่าเชื่อถือ และสามารถสะท้อนความคิดเห็นของผู้ตอบได้อย่างมั่นคง นอกจากนี้ ยังพบว่าแต่ละหมวดหมู่ของคำถามก็มีค่าความเชื่อมั่นมากกว่า ๐.๘๐ เช่นเดียวกัน ซึ่งหมายความว่าแต่ละกลุ่มคำถามมีความสมเหตุสมผลในตัวเอง ไม่เกิดความเบี่ยงเบนภายในหมวดผู้วิจัยยังได้ตรวจสอบค่า "Cronbach's Alpha if Item Deleted" ซึ่งเป็นค่าสัมประสิทธิ์ที่ประเมินผลกระทบของการลบข้อคำถามแต่ละข้อออกจากชุดข้อมูล หากพบว่าการลบข้อคำถามข้อใดทำให้ค่า Cronbach's Alpha เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จะพิจารณาว่าข้อคำถามดังกล่าวอาจไม่สอดคล้องกับข้ออื่นในหมวด และอาจต้องปรับแก้ในขั้นตอนถัดไป อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์พบว่าไม่มีข้อคำถามใดส่งผลให้ค่าความเชื่อมั่นลดลงต่ำกว่าเกณฑ์เมื่อถูกลบออก ซึ่งสะท้อนว่าแบบสอบถามมีโครงสร้างคำถามที่สมดุลและเป็นไปในทิศทางเดียวกันผู้วิจัยยังสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างนาร่องเกี่ยวกับความเข้าใจในถ้อยคำ การจัดเรียงคำถาม และความยาวของแบบสอบถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างสามารถกรอกแบบสอบถามได้ครบถ้วนภายในระยะเวลาเฉลี่ย ๑๐-๑๕ นาที และไม่มีข้อคำถามใดที่ก่อให้เกิดความสับสนหรือเข้าใจผิด ผู้วิจัยจึงมั่นใจว่าเครื่องมือฉบับนี้มีความพร้อมในการนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงในภาคสนาม

๓.๔.๔ การจัดเตรียมเครื่องมือสำหรับการใช้งานจริง

หลังจากที่ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามจนได้ฉบับสมบูรณ์ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Testing) เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการเตรียมความพร้อมของเครื่องมือวิจัยสำหรับการใช้งานจริงในภาคสนามโดยมีเป้าหมายเพื่อให้เครื่องมือสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเป็นระบบ และสอดคล้องกับบริบทของผู้ตอบแบบสอบถามอย่างสูงสุดในการดำเนินการครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ในรูปแบบกระดาษ (Paper-based Questionnaire) โดยในหน้าต้นของแบบสอบถามได้แนบ คำชี้แจง (Instruction for Respondents) อย่างชัดเจนซึ่งมีเนื้อหาอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย ลักษณะของแบบสอบถาม วิธีการกรอกคำตอบ รวมถึงการรับรองสิทธิของผู้ตอบแบบสอบถามตามหลักจริยธรรมในการวิจัย เช่น การเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ การไม่เปิดเผยชื่อและข้อมูลส่วนบุคคล และการใช้ข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการเท่านั้น คำชี้แจงดังกล่าวถูกออกแบบให้อยู่ในภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจน ไม่ใช้ศัพท์วิชาการมากเกินไป เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นนักเรียนระดับ ปวช. รูปแบบการจัดพิมพ์ ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบสอบถามขนาด A๔ กระดาษขาว น้ำหนักประมาณ ๘๐ แกรม เพื่อให้สามารถเขียนได้ชัดเจนโดยไม่เป็นด้านหลังโดยมีการจัดวางเลย์เอาต์แบบสอบถามอย่างเป็นระเบียบ มีการเว้นช่องสำหรับการกรอกคำตอบอย่างเหมาะสม และมีการใช้ตัวเลขกำกับข้อคำถามอย่างต่อเนื่องเพื่อลดความสับสน นอกจากนี้ ยังได้ออกแบบให้คำถามที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันจัดอยู่ในหน้าเดียวกันเพื่อช่วยให้ผู้ตอบเข้าใจเนื้อหาได้เป็นกลุ่มและตอบได้อย่างราบรื่นมากขึ้นในบริบทที่มีข้อจำกัดด้านเวลา หรือมีจำนวนผู้เรียนมาก เช่น ห้องเรียนที่มีนักเรียนมากกว่า ๔๐ คน หรือรายวิชาที่จัดในรูปแบบกลุ่มย่อย (Small Group Learning) ผู้วิจัยได้เตรียม แบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ ควบคู่กัน โดยใช้แพลตฟอร์มที่ได้รับความนิยมและใช้งานง่าย เช่น Google Forms หรือ Microsoft Forms ซึ่งสามารถเข้าถึงได้ผ่านสมาร์ทโฟนหรือคอมพิวเตอร์

เตอร์ส่วนตัวของผู้เรียน โดยแบบสอบถามออนไลน์จะมีเนื้อหาและโครงสร้างที่เหมือนกันทุกประการ กับแบบสอบถามกระดาษ ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความเทียบเคียงกันและสามารถนำไปวิเคราะห์ รวมกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพื่อให้การจัดการเครื่องมือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้ จัดเตรียมรหัสแบบสอบถาม (Questionnaire Code) สำหรับแต่ละฉบับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับ และการควบคุมคุณภาพในการเก็บข้อมูล เช่น รหัสกลุ่มวิชา รหัสชั้นปี รหัสวันเก็บข้อมูล เป็นต้น พร้อมทั้งจัดเตรียมเอกสารกำกับการแจกแบบสอบถาม (เช่น ใบเซ็นชื่อผู้ตอบ / แบบบันทึกจำนวน แบบสอบถาม) เพื่อให้กระบวนการเก็บข้อมูลมีหลักฐานอ้างอิงอย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้ ผู้วิจัยยังได้จัดเตรียมเอกสารประกอบการชี้แจงก่อนการแจกแบบสอบถาม เช่น สคริปต์การอธิบาย วัตถุประสงค์ และขั้นตอนการกรอกแบบสอบถาม ซึ่งจะนำไปใช้ในการชี้แจงผู้เรียนในแต่ละห้องเรียน ก่อนการเก็บข้อมูลจริง โดยการชี้แจงดังกล่าวอาจดำเนินการโดยผู้วิจัยเอง หรือครูผู้สอนในรายวิชานั้น ๆ ตามความเหมาะสม โดยยึดหลักการเดียวกันว่า ผู้เรียนจะต้องได้รับข้อมูลครบถ้วนก่อนการตัดสินใจ ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้กระบวนการเก็บข้อมูลเป็นไปตามหลักจริยธรรมในการวิจัยอย่างเคร่งครัด

๓.๕ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis) โดยยึดหลักของการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นหลัก เนื่องจาก วัตถุประสงค์ของการวิจัยมุ่งเน้นการศึกษาความคิดเห็น ทศนคติ และประสบการณ์ของผู้เรียนต่อการ จัดการเรียนการสอนในรูปแบบบล็อกคอร์ส ซึ่งเป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมผ่านแบบสอบถามที่ใช้มาตรา ส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต ๕ ระดับ (Likert Scale) ซึ่งเหมาะสมกับการวิเคราะห์โดยใช้ค่าทางสถิติ เบื้องต้น เช่น ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อให้สามารถสรุปผลได้อย่างเป็น ระบบและแสดงให้เห็นแนวโน้มของความคิดเห็นในภาพรวมได้อย่างชัดเจนก่อนเข้าสู่การวิเคราะห์ ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ที่ได้จากแบบสอบถามทุกชุดอย่าง ละเอียด โดยทำการกรอกร่องแบบสอบถามที่กรอกไม่ครบ ตอบไม่สมเหตุสมผล หรือเว้นคำตอบไว้ จำนวนมาก ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความแม่นยำของผลการวิเคราะห์ จากนั้นจึงทำการลงรหัสข้อมูล (Data Coding) โดยกำหนดรหัส

เห็นด้วยอย่างมาก = ๕

เห็นด้วย = ๔

ไม่แน่ใจ = ๓

ไม่เห็นด้วย = ๒

ไม่เห็นด้วยอย่างมาก = ๑

การลงรหัสนี้ช่วยให้สามารถนำข้อมูลเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์ทางสถิติได้สะดวก โดยผู้วิจัยใช้ โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์ สำเร็จรูปที่ได้รับความนิยมและเชื่อถือในวงวิชาการด้านสังคมศาสตร์และการศึกษา เนื่องจากมี ฟังก์ชันรองรับการวิเคราะห์ข้อมูลหลากหลายรูปแบบ รวมถึงสามารถจัดการข้อมูลจำนวนมากได้อย่าง เป็นระบบและมีประสิทธิภาพการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้แบ่งออกเป็น ๒ ระดับหลัก ได้แก่

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้จากส่วนที่ ๑ ของแบบสอบถาม เช่น เพศ ระดับชั้น รายวิชาที่เคยเรียนในรูปแบบบล็อกคอร์ส หรือไม่เคยเรียน เป็นต้น โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่

๑.๑ ค่าความถี่ (Frequency) เพื่อแสดงจำนวนผู้ตอบในแต่ละกลุ่ม

๑.๒ ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อแสดงสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเฉพาะ การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้เห็นภาพรวมและองค์ประกอบของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะช่วยในการตีความผลการวิจัยในบริบทที่ถูกต้องและเหมาะสม

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส

ข้อมูลในส่วนนี้ได้จากคำถามที่ใช้มาตราส่วนลิเคิร์ต ๕ ระดับ ซึ่งครอบคลุมประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการเรียนรู้ในระบบบล็อกคอร์ส เช่น ความเหมาะสมของรายวิชา ความสามารถในการจัดการเวลา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความเข้าใจในบทเรียน ความรู้สึกต่อครูผู้สอน และความพึงพอใจ โดยรวมผู้วิจัยได้นำข้อมูลในส่วนนี้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่

ค่าความถี่ (Frequency) เพื่อแสดงจำนวนผู้ตอบในแต่ละระดับความเห็น

ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อเปรียบเทียบสัดส่วนความคิดเห็นในแต่ละระดับ

ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อแสดงแนวโน้มระดับความคิดเห็นในภาพรวม

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อแสดงความกระจายหรือความแตกต่างของความคิดเห็นจากค่าเฉลี่ย

ค่าทางสถิติข้างต้นถูกนำเสนอในรูปแบบตารางและกราฟประกอบคำอธิบาย เพื่อช่วยให้สามารถแปลผลและตีความข้อมูลได้อย่างชัดเจน และเห็นแนวโน้มของความคิดเห็นในแต่ละมิติของการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์สอย่างเป็นรูปธรรมในขั้นตอนสุดท้ายผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลลัพธ์ของข้อมูลตามประเด็นของวัตถุประสงค์การวิจัยอย่างเป็นระบบ โดยพิจารณาร่วมกับบริบทของกลุ่มตัวอย่าง เช่น กลุ่มที่เคยเรียนในระบบบล็อกคอร์สกับกลุ่มที่ไม่เคยเรียน รวมถึงพิจารณาผลกระทบของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างของชั้นเรียนหรือรายวิชาที่มีลักษณะเฉพาะ ทั้งนี้ แม้ว่าการวิจัยครั้งนี้จะไม่ได้ใช้การวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เช่น t-test หรือ ANOVA เพื่อเปรียบเทียบกลุ่ม แต่การวิเคราะห์เชิงพรรณนาก็ให้ข้อมูลเชิงลึกเพียงพอสำหรับการประเมินคุณภาพ ความเหมาะสม และความพึงพอใจของรูปแบบการเรียนแบบบล็อกคอร์สในภาพรวม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิค
บางสะพานผู้วิจัยได้ดำเนินวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1.เพื่อศึกษาความเหมาะสมของรายวิชาหมวดสมรรถนะแกนกลางในการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course)

ตารางที่ 1 ผลความเหมาะสมของรายวิชาหมวดสมรรถนะแกนกลางในการจัดการเรียนการสอนแบบ
บล็อกคอร์ส (Block Course)

รายวิชา	เหมาะสม มาก	ร้อยละ	เหมาะสม ปานกลาง	ร้อยละ	ไม่ เหมาะสม	ร้อยละ	รวม
1.พลศึกษาเพื่อ พัฒนาสุขภาพ	133	48.90	124	45.59	15	5.51	272
2.ภาษาอังกฤษ อินเทอร์เน็ต	60	50.00	54	45.00	6	5.00	120
3.ภาษาอังกฤษ หรับงานช่าง อุตสาหกรรม	8	26.67	15	50.00	7	23.33	30
4.การฟังและ พูด ภาษาอังกฤษ	118	39.60	150	50.34	30	10.07	298
5.ภาษาไทย เพื่ออาชีพ	69	46.94	72	48.98	6	4.08	147
6.ภาษาไทย เพื่อการสื่อสาร	25	48.08	23	44.23	4	7.69	52
7.คณิตศาสตร์ อุตสาหกรรม	41	45.05	48	52.75	2	2.20	91

8. ประวัติศาสตร์ ชาติไทย	20	20.62	63	64.95	14	14.43	97
9.วิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนา อาชีพช่าง อุตสาหกรรม	41	41.84	49	50.00	8	8.16	98
10. วิทยาศาสตร์ เพื่องานอาชีพ ธุรกิจและ บริการ	32	49.23	29	44.62	4	6.15	65

จากตารางที่ 1 พบว่าผลความเหมาะสมของรายวิชาหมวดสมรรถนะแกนกลางในการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) พบว่า การจัดการเรียนการสอนรายวิชาพลศึกษา เพื่อพัฒนาสุขภาพ มีความเหมาะสมมาก จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 48.90 การจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษอินเทอร์เน็ต มีความเหมาะสมมาก จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 การจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษหรับงานช่างอุตสาหกรรม มีความเหมาะสมปานกลาง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการฟังและพูดภาษาอังกฤษ มีความเหมาะสมปานกลาง จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 50.34 การจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ มีความเหมาะสมปานกลาง จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 48.98 การจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร มีความเหมาะสมมาก จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 48.08 การจัดการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์อุตสาหกรรม มีความเหมาะสมปานกลาง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 52.75 การจัดการเรียนการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย มีความเหมาะสมปานกลาง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 64.95 การจัดการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาอาชีพช่างอุตสาหกรรม มีความเหมาะสมปานกลาง จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 การจัดการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาศาสตร์เพื่องานอาชีพธุรกิจและบริการ มีความเหมาะสมมาก จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 49.23

8.2 เพื่อประเมินผลการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course)
วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน

ตารางที่ 2 ผลการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน

สาขาวิชา	เห็นด้วย	ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย	ร้อยละ	รวม
1. สาขาวิชาช่างกลโรงงาน	85	66.93	42	33.07	127
2. สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง	139	69.15	62	30.85	201
3. สาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะ	22	68.75	10	31.25	32
4. สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์	46	74.19	16	25.81	62
5. สาขาวิชาช่างช่างยนต์	131	76.16	41	23.84	172
6. สาขาวิชาการบัญชี	68	64.15	38	35.85	106
7. สาขาวิชาการโรงแรม	24	72.73	9	27.27	33
8. สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล	142	71.72	56	28.28	198
รวม	657	70.57	274	29.43	931

จากตารางที่ 2 พบว่าผลการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน ปี 2568 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 931 คน และเห็นด้วยว่าการเรียนในรูปแบบการเรียนแบบบล็อกคอร์ส ช่วยพัฒนาทักษะได้ดียิ่งขึ้น โดยเห็นด้วย 657 คน คิดเป็นร้อยละ 70.57 และไม่เห็นด้วย จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 29.43

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความเหมาะสมของรายวิชาหมวดสมรรถนะแกนกลางในการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน 2) เพื่อประเมินผลการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน ประชากรได้แก่ ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดย 1) การแจกแจงความถี่ 2) ค่าร้อยละ ผลการศึกษาพบว่า

1) ศึกษาความเหมาะสมของรายวิชาหมวดสมรรถนะแกนกลางในการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน พบว่า ผลความเหมาะสมของรายวิชาหมวดสมรรถนะแกนกลางในการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) มีความเหมาะสมปานกลางเป็นส่วนใหญ่ 2) ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน พบว่าผลการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน ปี 2568 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 931 คน และเห็นด้วยว่าการเรียนในรูปแบบการเรียนแบบบล็อกคอร์ส ช่วยพัฒนาทักษะได้ดียิ่งขึ้น โดยเห็นด้วย 657 คน คิดเป็นร้อยละ 70.57 และไม่เห็นด้วย จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 29.43

อภิปรายผล

1) ศึกษาความเหมาะสมของรายวิชาหมวดสมรรถนะแกนกลางในการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน พบว่า ผลความเหมาะสมของรายวิชาหมวดสมรรถนะแกนกลางในการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) มีความเหมาะสมปานกลางเป็นส่วนใหญ่ แสดงให้เห็นว่า แม้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบเข้มข้นในช่วงเวลาต่อเนื่องจะมีข้อดีหลายประการ แต่ยังมีข้อจำกัดบางประการ เช่น ความยากของเนื้อหาบางรายวิชา ระยะเวลาในการซึมซับความรู้ความจำเป็นในการเว้นช่วงเพื่อทบทวน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ กลัญญ เพชรภรณ์ (2566) ที่ระบุว่า การจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์สเหมาะกับวิชาที่เน้นการปฏิบัติ แต่หากใช้กับวิชาทฤษฎีหรือเนื้อหาที่มีความซับซ้อน อาจต้องมีการปรับโครงสร้างการเรียนรู้ให้เหมาะสมมากขึ้น

2) ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน พบว่าผลการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน ปี 2568 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 931 คน และเห็นด้วยว่าการเรียนในรูปแบบการเรียนแบบบล็อกคอร์ส ช่วยพัฒนาทักษะได้ดียิ่งขึ้น โดยเห็นด้วย 657 คน คิดเป็นร้อยละ 70.57 และไม่เห็นด้วย จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 29.43 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบนี้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในด้านการฝึกทักษะ และการมีเวลาโฟกัสเนื้อหามากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรชัย พุ่มชูศักดิ์ (2564) ซึ่งศึกษาการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์สในระบบทวิภาคี พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจในระดับสูง โดยเฉพาะในมิติการพัฒนาทักษะวิชาชีพ และการบูรณาการความรู้กับการทำงานจริง นอกจากนี้ยังสนับสนุนแนวคิดของ Work-Integrated Learning (WIL) ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นแนวทางที่ OVEC และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการผลักดันในช่วงปี 2566–2568

ข้อเสนอแนะ

12.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.ควรกำหนดแนวทางกลางหรือคู่มือการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส สำหรับรายวิชาหมวดสมรรถนะแกนกลาง เพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีมาตรฐาน

2.ผลักดันนโยบายให้วิทยาลัยต่าง ๆ ทดลองใช้บล็อกคอร์สในหมวดวิชาที่เหมาะสม โดยเฉพาะกลุ่มวิชาที่เน้นการฝึกปฏิบัติหรือพัฒนาทักษะเฉพาะทาง

12.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลวิจัยไปใช้

1.ให้มีการวิเคราะห์รายวิชาอย่างละเอียด ว่ารายวิชาใดในหมวดสมรรถนะแกนกลางเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส เช่น วิชาที่เน้นการปฏิบัติหรือฝึกทักษะต่อเนื่อง

2.จัดทำตารางเรียนให้เหมาะสมกับความต่อเนื่องของเนื้อหาและไม่กระทบกับรายวิชาอื่น เพื่อไม่ให้เกิดความล่าหรือความเครียดสะสมของผู้เรียน